

Utjecaj računovodstvenih standarda na procjenu sigurnosti poslovanja poduzeća u građevinskoj industriji

Ančić, Marija

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:364455>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij Poslovne ekonomije

Smjer Računovodstvo i revizija

**UTJECAJ RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA NA
PROCJENU SIGURNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA U
GRAĐEVINSKOJ INDUSTRIJI**

Diplomski rad

Marija Ančić

Zagreb, rujan 2024.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij Poslovne ekonomije

Smjer Računovodstvo i revizija

**UTJECAJ RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA NA
PROCJENU SIGURNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA U
GRAĐEVINSKOJ INDUSTRIJI**

**IMPACT OF ACCOUNTING STANDARDS ON THE
ASSESSMENT OF FINANCIAL POSITION OF COMPANIES IN
THE CONSTRUCTION INDUSTRY**

Diplomski rad

Marija Ančić

Mentor : izv. prof. dr. sc. Nikolina Dečman
Broj indeksa studentice: 0067584096

Zagreb, rujan 2024.

Marija Ančić

Ime i prezime studenta/ice

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____ Diplomski rad _____
(vrsta rada)

isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, _____

(potpis)

SAŽETAK

Građevinska industrija u Hrvatskoj je ključni sektor gospodarstva, koji se kontinuirano razvija unatoč izazovima poput ekonomske nestabilnosti i utjecaja globalnih događaja. U radu su analizirani standardi koji reguliraju računovodstveni tretman materijalno najznačajnijih pozicija u financijskim izvještajima poduzeća u građevinskoj industriji. Predmet analize ovog diplomskog rada su poduzeća RADNIK d.d., GIP PIONIR d.o.o., ING-GRAD d.o.o., GP KRK d.d. i Kamgrad d.o.o. koji spadaju u segment velikih poduzeća te primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja. Stavljen je naglasak na utjecaj računovodstvenih standarda na kvalitetu izvještavanja za korisnike financijskih izvještaja. Nadalje, provedena je analiza uz pomoć pokazatelja koji opisuju financijski položaj poduzeća za trogodišnje razdoblje. Analizom se ocjenjuje sigurnost poslovanja poduzeća te se opisuje kako poduzeća posluju s obzirom na pokazatelje likvidnosti i pokazatelje zaduženosti. Računovodstveni standardi imaju velik utjecaj i neophodnu ulogu u ocjenjivanju poslovanja poduzeća. Standardi moraju pružati istinit i fer prikaz temeljnih financijskih izvještaja te osigurati lakše razumijevanje i tumačenje potrebnih podataka svim korisnicima.

Ključne riječi: *građevinska industrija, računovodstveni standardi, financijski izvještaji, financijski pokazatelji*

SUMMARY

The construction industry in Croatia is a key sector of the economy, which is continuously developing despite challenges such as economic instability and the impact of global events. In the thesis, emphasis is set on analyzes of the standards that regulate accounting treatment of the most materially significant positions in financial statements of companies in the construction industry. The subject of analysis of this thesis are the companies RADNIK d.d., GIP PIONIR d.o.o., ING-GRAD d.o.o., GP KRK d.d. and Kamgrad d.o.o. which fall into the category of large companies and apply International Financial Reporting Standards. Therefore, emphasis is placed on the influence of accounting standards on the quality of reporting for users of financial statements. Furthermore, an analysis was carried out with the help of indicators that describe the financial position of the company for a three-year period. The analysis assesses security of the company's operations and describes how the company operates regarding liquidity indicators and indebtedness indicators. Accounting standards have a great impact and a necessary role in evaluating company's operations. The standards must provide a true and fair presentation of the basic financial statements and ensure an easier understanding and interpretation of the necessary data for all users.

Keywords: *construction industry, accounting standards, financial statements, financial indicators*

SADRŽAJ RADA

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka.....	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	1
2. OSNOVNE ZNAČAJKE GRAĐEVINSKE INDUSTRIJE.....	2
2.1. Razvoj građevinske industrije u Republici Hrvatskoj i svijetu.....	2
2.2. Značaj građevinske industrije za gospodarstvo.....	6
2.3. Izazovi u građevinskoj industriji.....	7
3. ULOGA RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA NA PROCJENU SIGURNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA U GRAĐEVINSKOJ INDUSTRIJI.....	9
3.1. Uloga računovodstvenih standarda u financijskom izvještavanju	9
3.2. Opće informacije o poslovanju odabranih poduzeća.....	10
3.3. Analiza strukture bilance poduzeća u građevinskoj industriji.....	14
3.4. Analiza najznačajnijih računovodstvenih standarda u građevinskoj industriji	31
4. ANALIZA FINANCIJSKE SIGURNOSTI ODABRANIH PODUZEĆA GRAĐEVINSKE INDUSTRIJE	36
4.1. Instrumenti i postupci za ocjenu poslovanja poduzeća.....	36
4.2. Identificiranje financijskih pokazatelja sigurnosti na koje utječu računovodstveni standardi o postrojenju i opremi, zalihama i prihodima.....	41
4.3. Ocjena financijske sigurnosti odabranih poduzeća na temelju financijskih pokazatelja.....	42
4.4. Ocjena poslovanja poduzeća	47
5. ZAKLJUČAK.....	49
POPIS GRAFOVA	53
POPIS TABLICA	53
ŽIVOTOPIS	54

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Cilj ovog rada je pružiti sveobuhvatan pregled razvoja, značaja i izazova građevinske industrije u gospodarstvu Republike Hrvatske i svijeta. Kroz analizu, fokus će biti na važnosti primjene međunarodnih i nacionalnih računovodstvenih standarda te istražiti financijske pokazatelje sigurnosti poslovanja odabranih poduzeća - Radnik d.d., GIP Pionir d.o.o., ING-GRAD d.o.o., GP KRK d.d. i KAMGRAD d.o.o. kako bi ocijenili poslovanja istih.

1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka

Za pisanje ovog diplomskog rada koristit će se sekundarni izvori podataka kao što su knjige, stručni članci autora, zakoni, službeni podaci koje objavljuje Financijska agencija kroz javnu objavu revizorskih izvješća i drugi odgovarajući izvori. Komparativna metoda i metoda deskripcije će se primjenjivati prilikom uspoređivanja financijskih pokazatelja kroz razdoblje od 3 godine. Interpretirat će se kvantitativni podaci metodom deskripcije autora i na temelju navedenih podataka oblikovat će se zaključak.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Diplomski rad se sastoji od 5 poglavlja. Predmet analize ovog diplomskog rada će biti prethodno navedena građevinska poduzeća. Promatrana poduzeća spadaju u kategorizaciju velikih poduzetnika te primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja. U radu pažnja će biti posvećena standardima koji reguliraju računovodstveni tretman materijalno najznačajnijih pozicija u financijskim izvještajima poduzeća u građevinskoj industriji, a to su postrojenja i oprema, zalihe, prihodi. Financijska analiza građevinske industrije utemeljena na pokazateljima sigurnosti će obuhvatiti trogodišnje razdoblje od 2020. do 2022. godine. Dobivenim rezultatima i prikupljenim podacima će se napraviti usporedba između odabranih poduzeća kako bi se identificirao utjecaj računovodstvenih standarda na izračun pokazatelja sigurnosti poslovanja poduzeća.

2. OSNOVNE ZNAČAJKE GRAĐEVINSKE INDUSTRIJE

Prije analize razvoja građevinske industrije, važno je osvijestiti kontekst i širu sliku koja obuhvaća njezinu ulogu i značaj. Građevinska industrija predstavlja temelj infrastrukture, ekonomije i društva kao cjeline. Ovaj uvodni dio će istražiti njezinu esencijalnu važnost u stvaranju fizičkog okruženja u kojem živimo i radimo, kao i njezin utjecaj na različite aspekte naših života, od zapošljavanja do urbanog planiranja. Također, spomenut će se i ključni čimbenici koji su oblikovali put razvoja ove industrije, stvarajući temelje za razumijevanje njezine kompleksnosti i dinamike.

2.1. Razvoj građevinske industrije u Republici Hrvatskoj i svijetu

Građevinarstvo u Hrvatskoj prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (skraćeno: NKD, 2007) definirano je u području F- Građevinarstvo i obuhvaća opće i specijalizirane građevinske djelatnosti izgradnje zgrada i građevina niskogradnje.

Značaj i uloga građevinarstva u gospodarskoj strukturi Hrvatske značajno su se mijenjali od 2001. do 2017. godine, prolazeći kroz tri faze. Prva faza, od 2001. do 2008. godine, obilježena je snažnim rastom aktivnosti, što se vidi u porastu udjela građevinarstva u BDP-u s 4,2 na 7,2 posto, te povećanjem zaposlenosti u građevinskom sektoru za 61,1 posto. Ovaj rast potaknuo je razvoj pratećih djelatnosti poput rudarstva, prerađivačke industrije i poslovnih usluga. Druga faza, od 2009. do 2014. godine, bila je razdoblje recesije, dok je treća faza, od 2015. do 2017. godine, donijela stabilizaciju i blagi oporavak. Izgradnja velikih infrastrukturnih projekata, osobito u cestogradnji, bila je ključna za ekspanziju građevinarstva u ukupnoj gospodarskoj strukturi tijekom prve faze (prilagođeno prema: Buturac, 2020: 6-15).

Građevinarstvo u Hrvatskoj posljednjih nekoliko godina bilježi trend oporavka aktivnosti nakon razdoblja snažne recesije. Unatoč značajnom smanjenju aktivnosti tijekom recesijskih godina, ovaj sektor i dalje zauzima važno mjesto u hrvatskom gospodarstvu. Prema Državnom zavodu za statistiku u prosincu 2023. godine u djelatnosti građevinarstva broj zaposlenih iznosio je ukupno 118.156 (Državni zavod za statistiku, 2024).

Građevinski sektor jedan je od najvažnijih dijelova gospodarstva pojedine države. Važnost proizlazi iz toga što se upravo iz tog dijela gospodarstva pokreću ostale gospodarske djelatnosti koje su važne za život čovjeka. Za normalno funkcioniranje svakodnevnog života, čovjeku su

potrebni građevinski objekti, infrastruktura, ceste, željeznice te su mu nakon te opskrbe omogućeni uvjeti za kvalitetan život. Dotaknuvši se prvog razdoblja prije 2008. godine, građevinarstvo, prvenstveno cestogradnja i stanogradnja je u Republici Hrvatskoj bilo na zavidnoj razini. Povećanje je bilo uzrokovano velikim investicijama, a kako se navodi, kapitalni infrastrukturni projekti su imali glavnu ulogu. Nadalje, kod stanovništva se javljala velika razina optimizma te se to manifestiralo kroz podizanje dugoročnih bankarskih kredita i gradnju stambenih objekata. Nakon pojave krize i velikih financijskih problema, građevinarstvo je prvo počelo osjećati posljedice jer se obujam njihovih poslova počeo smanjivati. Kako su prvi osjetili pojavu krize, nažalost su i zadnji iz nje izašli.

„Po podacima DZS-a, u prvih jedanaest mjeseci 2023. u Hrvatskoj je izdana 10.577 građevinska dozvola, što predstavlja povećanje od 5,9 posto u odnosu na isto razdoblje 2022. godine. Predviđena vrijednost radova iznosi 6,3 milijarde eura, od čega se 4,7 milijardi odnosi na zgrade, a 1,5 milijardi eura na ostale građevine. Prema izdanim građevinskim dozolama u jedanaest mjeseci 2023. godine, predviđena je gradnja 16.950 stanova, što je 2,5 posto više nego u istom razdoblju 2022. godine“ (Državni zavod za statistiku, 2024).

„U glavne sektorske pokazatelje ubrajaju se udio građevinskog sektora u BDP-u, udio u ukupnoj zaposlenosti, obujam građevinskih radova, broj zaposlenih, broj završenih stanova, izdana odobrenja za građenje te cijena prodanih stanova“ (Državni zavod za statistiku, 2024).

Uvid ukupnih kretanja građevinarstva može se dobiti ako se sagleda duži vremenski period.

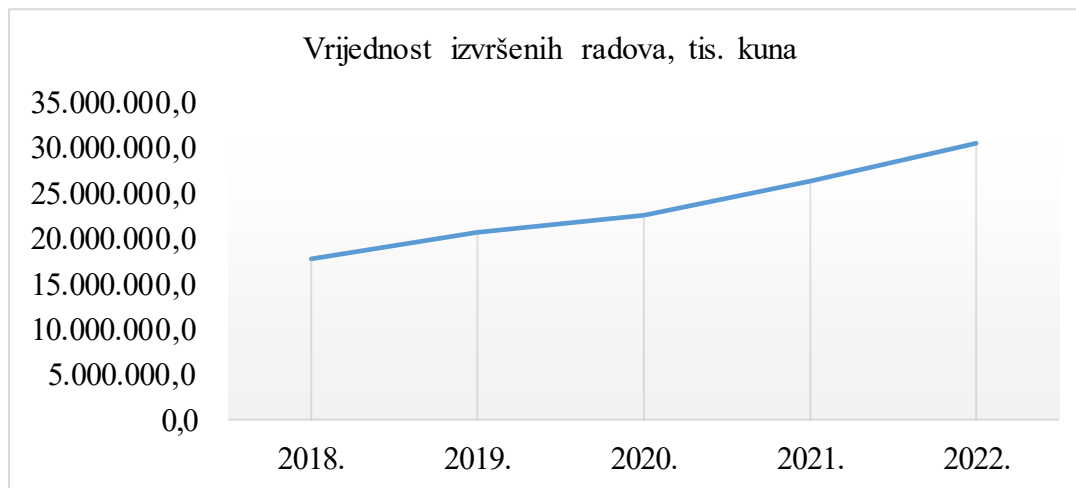
Tablica 1: Broj radnika, sati rada, vrijednost radova prema vrstama građevina od 2018. do 2022. godine

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Prosječan broj radnika na gradilištima	44.001	47.209	50.028	56.179	58.454
Odrađeni sati rada na gradilištima, tis. sati	81.270	87.473	93.143	104.971	108.311
Vrijednost izvršenih radova, tis. kuna	17.699.715	20.643.201	22.555.348	26.339.005	30.430.195
<i>Zgrade</i>	9.647.252	10.667.312	11.626.878	13.068.140	16.267.303
<i>Stambene</i>	3.341.871	3.757.176	4.414.733	5.268.771	6.663.220
<i>Nestambene</i>	6.305.381	6.910.136	7.212.145	7.799.369	9.604.083
<i>Ostale građevine</i>	8.052.463	9.975.889	10.928.470	13.270.865	14.162.892
<i>Prometna infrastruktura</i>	5.175.207	6.470.913	6.752.802	7.922.636	7.835.356
<i>Cjevovodi, komunikacijski i električni vodovi</i>	2.247.228	2.720.617	3.346.929	4.248.193	5.007.303
<i>Složene građevine na industrijskim prostorima</i>	334.738	415.401	461.505	718.110	722.999
<i>Ostale nespomenute građevine</i>	295.290	368.958	367.234	381.926	597.234

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a

Navedeni podaci iz Tablice 1 o razvoju građevinarstva u Hrvatskoj za razdoblje od 2018. do 2022. godine pokazuju kontinuirani rast u svim ključnim pokazateljima. Prosječan broj radnika na gradilištima povećao se s 44.001 u 2018. na 58.454 u 2022. godini, što ukazuje na značajno povećanje zapošljavanja u sektoru građevinarstva. Odrađeni sati rada na gradilištima također su se povećavali, od 81.270 tisuća sati u 2018. do 108.311 tisuća sati u 2022. godini, što je rezultat povećane aktivnosti na gradilištima. Vrijednost izvršenih radova bilježi impresivno povećanje, s 17.699.715 tisuća kuna u 2018. na 30.430.195 tisuća kuna u 2022. godini, što pokazuje značajno povećanje investicija i obujma radova u građevinskom sektoru. Posebno je značajno povećanje vrijednosti radova na zgradama, koja se povećala s 9.647.252 tisuće kuna u 2018. na 16.267.303 tisuće kuna u 2022. godini. Unutar tog segmenta, vrijednost radova na stambenim zgradama gotovo se udvostručila, dok je vrijednost radova na nestambenim zgradama također znatno porasla. Ostale građevine, uključujući prometnu infrastrukturu, cjevovode, komunikacijske i električne vodove, složene građevine na industrijskim prostorima i ostale nespomenute građevine, također su zabilježile značajan rast. Ovi podaci ukazuju na stabilan rast i razvoj građevinarstva u Hrvatskoj, koji se odražava na povećanje zaposlenosti, produktivnosti i ukupne vrijednosti izvršenih radova.

Graf 1: Izvršeni građevinski radovi u Hrvatskoj 2018.-2022.

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a (Službena stranica državnog zavoda za statistiku – građevinski sektor)

Vrijednost izvršenih građevinskih radova u Hrvatskoj od 2018. do 2022. godine pokazuje kontinuirano i značajano povećanje, pri čemu je 2018. godina iznosila 17.699.715 tisuća kuna, a do 2022. godine se povećala na 30.430.195 tisuća kuna. Ovi podaci ukazuju na snažan razvoj građevinskog sektora, koji je tijekom petogodišnjeg razdoblja gotovo udvostručio svoju vrijednost. Ovo povećanje može se interpretirati kao rezultat nekoliko ključnih čimbenika: ekonomski oporavak nakon razdoblja recesije koji je doveo do povećanja javnih i privatnih investicija, veliki infrastrukturni projekti uključujući izgradnju cesta i mostova te obnovu i izgradnju stambenih i nestambenih zgrada, pristupanje Hrvatske Europskoj uniji i pristup fondovima EU koji su omogućili financiranje brojnih infrastrukturnih projekata, povećana potražnja za stanovanjem uslijed boljih ekonomskih uvjeta, rasta životnog standarda i demografskih promjena, unaprjeđenje zakonodavnog okvira i administrativnih procedura što je olakšalo izdavanje građevinskih dozvola i ubrzalo realizaciju projekata, te povećanje stranih investicija koje su dodatno potaknule ulaganja u građevinski sektor, posebno u turističke objekte i komercijalne nekretnine. Kontinuirani rast vrijednosti izvršenih građevinskih radova tako odražava pozitivne trendove u građevinskom sektoru Hrvatske, poduprte ekonomskim oporavkom, infrastrukturnim ulaganjima, pristupom EU fondovima, povećanom potražnjom za stanovanjem, poboljšanjem zakonodavnog okvira i povećanjem stranih investicija (Državni zavod za statistiku, 2024).

2.2. Značaj građevinske industrije za gospodarstvo

Značaj građevinske industrije za gospodarstvo u Republici Hrvatskoj je velik. Unatoč mnogim negativnim utjecajima kojima je ovaj sektor bio izložen u prethodnom periodu (ekonomska kriza 2009. – 2014., pandemija COVID-19, odljev kvalificirane radne snage prema razvijenijim zemljama EU-a), građevinski sektor još uvijek ima značajnu ulogu u hrvatskom gospodarstvu. Prema najnovijim dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku, građevinski sektor je u prvoj polovici 2023. godine činio približno 5,0 posto ukupne gospodarske strukture. Osim utjecaja na ukupnu proizvodnju, zapažen je doprinos građevinskog sektora i ukupnoj zaposlenosti. U kolovozu 2023. godine, broj zaposlenih u ovoj djelatnosti iznosio je 137.279, što predstavlja 7,9 posto ukupnog broja zaposlenih u Republici Hrvatskoj. Istovremeno, od ukupnog broja zaposlenih u građevinskom sektoru, 82,0 posto je bilo zaposleno u pravnim osobama, dok je 18,0 posto radilo u obrtima (Buturac, 2020).

Tablica 2: Glavni sektorski pokazatelji

	2020.	2021.	2022.
Udio u BDP-u (stanje, u %)	5,1	5,0	4,8
Udio u ukupnoj zaposlenosti (stanje, u %)	7,9	8,1	7,9
Obujam građevinskih radova (postotna promjena)	4,4	9,3	4,0
Broj zaposlenih (postotna promjena)	6,3	2,1	4,4
Završeni stanovi (postotna promjena)	2,0	4,7	26,9
Izdana odobrenja za građenje (postotna promjena)	-5,3	12,2	5,8
Cijena prodanih stanova (postotna promjena)	3,1	7,8	20,2

Izvor: Izrada autora prema podacima DZS-a (Državni zavod za statistiku, 2024)

Analiza dostavljenih podataka pruža uvid u značaj građevinske industrije i njezin utjecaj na gospodarstvo Republike Hrvatske. Građevinska industrija pokazuje stabilan doprinos bruto domaćem proizvodu (BDP-u) i ukupnoj zaposlenosti, što naglašava njezinu važnu ulogu u ekonomiji zemlje. Unatoč blagom smanjenju udjela u BDP-u s 5,1% u 2020. godini na 4,8% u 2022. godini, industrija zadržava značajan ekonomski utjecaj (Državni zavod za statistiku, 2024).

Udio građevinske industrije u ukupnoj zaposlenosti također je stabilan, krećući se između 7,9% i 8,1% tijekom promatranog razdoblja. Ova stabilnost ukazuje na trajnu potrebu za radnom snagom u sektoru, što ga čini ključnim za tržište rada. Rast obujma građevinskih radova, posebno značajan

skok od 9,3% u 2021. godini, odražava povećanu građevinsku aktivnost i investicije, što doprinosi ukupnom gospodarskom rastu.

Porast broja zaposlenih u građevinskoj industriji dodatno naglašava njezin značaj za gospodarstvo. Iako je rast zaposlenosti varirao, sveukupno povećanje od 6,3% u 2020. godini te umjereniji rast u sljedećim godinama (2,1% u 2021. i 4,4% u 2022.) ukazuju na pozitivan trend u sektoru. Povećanje broja završenih stanova od 26,9% u 2022. godini i rast cijena prodanih stanova za 20,2% iste godine sugeriraju pojačanu potražnju za stambenim objektima, što može biti pokazatelj gospodarske stabilnosti i rasta životnog standarda.

Izdana odobrenja za građenje, iako su varirala, pokazuju oporavak nakon pada u 2020. godini, što odražava povratak povjerenja investitora i nastavak investicija u građevinskom sektoru. Sve ove brojke zajedno ukazuju na ključnu ulogu građevinske industrije u hrvatskom gospodarstvu, njezin doprinos gospodarskoj aktivnosti i zapošljavanju, te dinamičnost koja utječe na tržište nekretnina i širu ekonomsku stabilnost (Državni zavod za statistiku, 2024).

Promatrajući građevinski sektor u Europskoj uniji, uočava se da veći značaj ima u manje razvijenim državama i zemljama koje su kasnije postale članice EU, kao što su Hrvatska, Rumunjska i Bugarska. Nasuprot tome, u državama poput Njemačke, drugi sektori igraju važniju ulogu u ukupnoj ekonomiji. Porast broja izgrađenih stanova u 2018. godini rezultirao je povećanjem prosječne cijene novoizgrađenih stanova, osobito u Zagrebu i na obali. Situacija u Hrvatskoj varira sezonski, jer cijene nekretnina rastu tijekom ljetnih mjeseci, posebno u primorskim područjima. S povećanjem potražnje za nekretninama i porastom cijena u toplijim mjesecima, turizam također doživljava ekspanziju. Svake godine bilježe se rekordne turističke brojke, što rezultira povećanjem prihoda u tom periodu. Prema statistikama o broju izdanih građevinskih dozvola, očekuje se nastavak rasta u građevinskom sektoru, što bi trebalo omogućiti pozitivne rezultate za poduzeća (prilagođeno prema: Buturac, 2020: 6-15).

2.3. Izazovi u građevinskoj industriji

Građevinska industrija u Republici Hrvatskoj suočava se s nizom izazova koji mogu utjecati na njezinu stabilnost i budući razvoj. Promjene u ekonomskom okruženju, poput recesija ili fluktuacija BDP-a, mogu značajno utjecati na aktivnosti građevinske industrije, ograničavajući investicije u nove projekte i smanjujući potražnju za nekretninama. Složeni zakoni, propisi i administrativni postupci dodatno usporavaju procese odobrenja, izgradnje i reguliranja

građevinskih projekata, čineći poslovanje građevinskim tvrtkama i investitorima izazovnijim. Nedostatak kvalificirane radne snage također predstavlja veliki problem jer građevinska industrija zahtijeva visokokvalificirane radnike, a mnogi stručnjaci odlaze u inozemstvo zbog boljih radnih uvjeta i plaća. Povećana svijest o održivosti i zaštiti okoliša postavlja nove zahtjeve i standarde, što može povećati troškove i zahtijevati dodatna ulaganja u tehnologiju i materijale. Uz to, nedovoljna infrastruktura, poput pristupa električnoj energiji, vodi ili prometnicama, može otežati izvođenje građevinskih projekata. Financijski rizici, uključujući fluktuacije cijena materijala, promjene u kamatnim stopama i kašnjenja u plaćanju, dodatno otežavaju profitabilnost projekata i financijsku stabilnost tvrtki. Rješavanje ovih izazova zahtijeva suradnju između vlasti, građevinskih tvrtki, stručnih institucija i ostalih dionika kako bi se osiguralo održivo i prosperitetno okruženje za građevinsku industriju u Republici Hrvatskoj (Hrvatska gospodarska komora, 2016).

Građevinarstvo je najstarija i jedna od najvažnijih tehničkih grana, koja značajno doprinosi gospodarskom razvoju svake zemlje. Kao pokazatelj razvijenosti i prosperiteta društva, građevinarstvo privlači veliku pažnju analitičara. Današnje građevinarstvo je najveći potrošač različitih materijala, što ga čini i jednim od najvećih proizvođača otpada. Građevinski otpad, koji nastaje tijekom izgradnje, rekonstrukcije, rušenja i održavanja građevina, predstavlja prioritetni problem koji zahtijeva rješavanje (prilagođeno prema: Radić, 2016: 27-42)

Većina građevinskog otpada nastaje uslijed rušenja objekata. Razlozi za rušenje mogu biti potreba za modernizacijom gradskih zona, degradacija objekata tijekom vremena, kao i prirodne ili umjetne katastrofe poput zemljotresa, poplava, ratova i terorističkih napada. Ovaj otpad se uklanja s lokacija i odlaže na deponije.

Postoji nekoliko ključnih razloga za povećanje iskorištavanja građevinskog otpada: ograničeni prirodni resursi poput šljunka, pijeska i kamena, sve stroži propisi o zaštiti okoliša, poteškoće u pronalaženju novih lokacija za odlagališta otpada te visoka cijena sadašnjeg odlaganja otpada. Razumno upravljanje građevinskim otpadom postaje nužno za održivi razvoj i zaštitu okoliša.

3. ULOGA RAČUNOVODSTVENIH STANDARDNA NA PROCJENU SIGURNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA U GRAĐEVINSKOJ INDUSTRIJI

U trećem poglavlju ovog diplomskog rada istražuje se ključna uloga računovodstvenih standarda u procjeni sigurnosti poslovanja u građevinskoj industriji. Odrađuje se analiza važnosti tih standarda u kontekstu financijskog izvještavanja, pružajući uvid u njihov utjecaj na transparentnost i pouzdanost financijskih informacija. Kroz konkretne primjere poduzeća poput Radnik d.d., GIP Pionir d.o.o., ING-GRAD d.o.o., GP KRK d.d. i KAMGRAD d.o.o., istražuje se kako se primjena računovodstvenih standarda odražava na njihov financijski položaj i poslovnu sigurnost. Također, analizira se struktura bilance tih poduzeća kako bi se dobio dublji uvid u njihove financijske performanse. Kroz ovo će se poglavlje sagledati kompleksnost financijskog upravljanja u građevinskom sektoru i njegovu neraskidivu vezu s primjenom računovodstvenih praksi.

3.1. Uloga računovodstvenih standarda u financijskom izvještavanju

Računovodstveni standardi definiraju koncept i ključne značajke računovodstva. Oni služe kao smjernice potrebne za obradu i interpretaciju računovodstvenih podataka. Predstavljaju detaljnu razradu pojedinih računovodstvenih načela u pogledu metoda obuhvata, računovodstvene obrade i prezentacije podataka i informacija. Računovodstvena načela čine temelj za utvrđivanje standarda (prilagođeno prema: Žager, Tušek, Mamić, Sever Mališ i Žager, 2016: 154-164)

Računovodstveni standardi igraju ključnu ulogu u financijskom izvještavanju jer osiguravaju da financijski izvještaji pružaju točne, pouzdane i usporedive informacije korisnicima poput investitora, kreditora, regulatora i ostalih dionika. Standardi postavljaju pravila i smjernice za priznavanje, mjerenje, prezentiranje i objavljivanje financijskih informacija.

Primjenom računovodstvenih standarda postiže se dosljednost i usporedivost financijskih izvještaja. Kada organizacije slijede iste principe i metode za bilježenje transakcija i događaja, njihovi financijski izvještaji postaju usporedivi bez obzira na veličinu, industriju ili zemljopisnu lokaciju. Ovo je ključno za analizu i usporedbu financijskih performansi različitih organizacija. Standardi povećavaju transparentnost financijskog izvještavanja. Jasne i precizne smjernice za objavljivanje informacija pomažu u sprječavanju manipulacija i nepravilnosti, što je bitno za izgradnju povjerenja među investitorima i ostalim dionicima te za smanjenje rizika od financijskih prijevara (prilagođeno prema: Žager, Tušek, Mamić, Sever Mališ i Žager, 2016: 154-164).

Računovodstveni standardi doprinose pouzdanosti financijskih izvještaja. Standardizirani pristupi priznavanju i mjerenju omogućuju da informacije koje se prikazuju budu točne i vjerodostojne. Pouzdane informacije su ključne za donošenje informiranih poslovnih odluka (prilagođeno prema: Žager, Tušek, Mamić, Sever Mališ i Žager, 2016: 159-160).

Pored toga, računovodstveni standardi pomažu u zaštiti interesa dionika. Standardi osiguravaju da su sve relevantne informacije uključene u financijske izvještaje, omogućujući dionicima da donose odluke na temelju cjelovitih i točnih podataka. Mnoge zemlje s razvijenom tržišnom ekonomijom imaju vlastite nacionalne standarde koji odražavaju specifičnosti ekonomskih procesa te zemlje. Formalna struktura i sistematizacija računovodstvenih standarda ovise o specifičnim potrebama za praćenjem ekonomskih tokova na nacionalnoj razini. Zbog toga postoje razlike u broju i sadržaju računovodstvenih standarda različitih zemalja (prilagođeno prema: Žager, Tušek, Mamić, Sever Mališ, & Žager, 2016: 159-160).

Osim nacionalnih, razvijeni su i Međunarodni računovodstveni standardi (International Accounting Standards), koji su 2004. godine preimenovani u Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (International Financial Reporting Standards), s ciljem ujednačavanja računovodstvenih sustava. Kroz direktno ili indirektno prihvaćanje temeljnih odredbi međunarodnih standarda u nacionalnim standardima, financijski izvještaji sastavljeni u jednoj zemlji bit će usporedivi s financijskim izvještajima iz drugih zemalja, što je preduvjet za poslovnu komunikaciju i globalizaciju gospodarskih aktivnosti. Može se zaključiti da računovodstveni standardi imaju vitalnu ulogu u osiguravanju kvalitete financijskog izvještavanja. Njihova primjena omogućuje dosljednost, transparentnost, pouzdanost i zaštitu interesa dionika, čime se podržava učinkovito funkcioniranje financijskih tržišta i globalne ekonomije (Odluka o objavljivanju Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, 2009).

3.2. Opće informacije o poslovanju odabranih poduzeća

„**RADNIK d.d.** prisutan je na tržištima Hrvatske i okolnih zemalja kao značajna građevinska tvrtka još od svog osnutka 1948. godine. Od 1969. godine aktivan je i u Njemačkoj, gdje izvodi sve vrste i opsege radova u visokogradnji, niskogradnji, hidrogradnji i drugim građevinskim sektorima, primjenjujući najsuvremenija dostignuća u graditeljskoj tehnologiji.

Osim građevinske djelatnosti, tvrtka se bavi i proizvodnjom kamenih materijala i betona, izradom oplatnih sustava, ugostiteljstvom, te opskrbom prirodnim plinom kućanstvima i poduzetništvima na području Grada Križevaca i općine Sv. Ivan Žabno. Tvrtka zapošljava oko 350 radnika različitih struka, te tijekom svog dugogodišnjeg poslovanja ostvaruje pozitivne poslovne rezultate.

RADNIK d.d. u svom vlasništvu ima i nekoliko povezanih društava, među kojima se ističu BISTRA d.o.o. iz Đurđevca, RADNIK-PLIN d.o.o. iz Križevaca i ADRION d.o.o. iz Pule.

Organizacija tvrtke sastoji se od četiri proizvodna sektora i radne jedinice hotela u Hrvatskoj, uz izdvojeno Predstavništvo u Njemačkoj i prateće zajedničke službe.

U proteklih 70 godina, Radnik d.d. je izvodio građevinske radove na preko tisuću objekata visokogradnje i niskogradnje u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Bugarskoj, Njemačkoj i Luksemburgu. Tvrtka ulaže u širenje tržišta kupnjom građevinske tvrtke "Bistra" Đurđevac te osnivanjem novih poduzeća poput "Radnik-Plin" u Križevcima i "Adrion" u Puli, kao i kupnjom udjela u nekim trgovačkim društvima. U Vojnovcu se modernizira kamenolom, uz značajna ulaganja u vozni i strojni park, oplata i ostalu opremu, kako bi se vlastitim kapacitetima mogli realizirati sve zahtjevniji poslovi, posebno kod privatnih investicija gdje su rokovi gradnje kratki.

Zbog smanjenja poslova i investicija u Hrvatskoj provodi se reorganizacija poslovanja, s posebnim naglaskom na prilagodbu pogona trenutnim potrebama. Od 2013. godine značajno se povećavaju prihodi i poslovi tvrtke u Hrvatskoj, osobito kod privatnih investicija. Ovo zahtijeva prilagodbu u skraćanju rokova izvođenja radova na sve zahtjevnijem tržištu, naročito u gradnji hotelskih i drugih turističkih građevina.

Po poslovnim rezultatima i uspjesima, tvrtka se svrstava među najznačajnija trgovačka društva u Koprivničko-križevačkoj županiji, a zauzima značajno mjesto i među velikim građevinskim tvrtkama u Hrvatskoj. U Njemačkoj je tvrtka i dalje među vodećim poslovnim subjektima iz Hrvatske unutar građevinske industrije.

Unatoč smanjenom obujmu poslova u Hrvatskoj, tvrtka uspijeva ostati konkurentna i proširiti svoj poslovni opseg. Time stvara uvjete za daljnji razvoj i ulaganje u svoje kapacitete, uključujući novu betonaru, strojeve, vozila i opremu za oplatne sustave. Osim toga, tvrtka značajno ulaže u nekretnine u Hrvatskoj“ (preuzeto sa službene web stranice poduzeća Radnik d.d., 2024.)

„**GIP PIONIR d.o.o.** Zagreb, trgovačko društvo, ubraja se u vodeće građevinske tvrtke na području stanogradnje u Zagrebu, dok po kriterijima opsega proizvodnje spada u velike

poduzetnike. Osnovano je 1991. godine kao samostalno trgovačko društvo, registrirano za sve djelatnosti iz područja građevinarstva. Od tada, kontinuirano razvija i realizira tu djelatnost, fokusirajući se pretežito na segment visokogradnje i gradnje investicijskih objekata univerzalnih namjena.

GIP Pionir d.o.o. Zagreb, građevinsko poduzeće, poznato je po svojoj ulozi u izgradnji zagrebačke žičare, što je privuklo pažnju javnosti i poduzetnika u građevinskom sektoru. Iako posluje uspješno i uredno izvršava svoje obveze, vlasnici, Ranko Predović i Daniel Hrnjak, biraju zadržati nisku razinu medijske pozornosti.

Unatoč tome, tvrtka se ističe kao jedna od najjačih građevinskih tvrtki u Hrvatskoj, prema Liderovoj publikaciji '1000 najvećih', ostvarujući visok prihod unatoč manjem broju zaposlenih u usporedbi s drugim vodećim tvrtkama u industriji. Iako se oslanjala na građenje stanova u početku, posljednjih deset godina intenzivno sudjeluje na javnim natjecanjima, posebno u Zagrebu.

Unatoč svojoj jakoj poziciji u industriji, vlasnici se rijetko pojavljuju u javnosti te izbjegavaju medijsku pozornost. Iako su sudjelovali u mnogim javnim investicijama, njihova šutnja na sastancima i nedostatak javnog pojavljivanja iznenađuje.

Financijski, tvrtka stoji iznimno dobro, s visokom razinom likvidnosti i niskom zaduženošću. Unatoč svojoj samozatajnosti, GIP Pionir d.o.o. Zagreb ostaje jedno od najznačajnijih imena u građevinskoj industriji Hrvatske“ (preuzeto sa službene web stranice poduzeća GIP Pionir d.o.o., 2024.).

„Tvrtka **ING-GRAD d.o.o.** je osnovana 1985. godine u Zagrebu, a od 1991. djeluje pod sadašnjim imenom. ING-GRAD je tijekom svog dugogodišnjeg poslovanja postao jedna od vodećih građevinskih kompanija u Hrvatskoj, poznata po stabilnosti, stalnom rastu i ravnomjernom razvoju svih aspekata poslovanja.

Slogan tvrtke ING-GRAD, "Gradimo budućnost, obnavljamo baštinu", odražava njezinu filozofiju i radnu etiku. Kompanija se ponosi raznolikim portfeljem građevinskih projekata, uključujući obnovu povijesnih zgrada i sakralne arhitekture, izgradnju suvremenih poslovnih i stambenih prostora te projekte u području energetike i infrastrukture.

Neki od istaknutih projekata uključuju rekonstrukciju crkve sv. Marka u Zagrebu, sanaciju Eufrazijeve bazilike u Poreču, izgradnju vjetroelektrane Zelengrad u Obrovcu te proširenje sustava

za skladištenje sirove nafte na terminalu Omišalj. Tvrtka je također ponosna na svoj doprinos obnovi Zagreba nakon potresa 2020. godine.

U ING-GRAD-u, poslovanje se temelji na integritetu, predanom radu i brizi za svakog klijenta. Više od 200 zaposlenika, s više od 35 godina iskustva i preko 80 stručnjaka iz različitih zanata, čine temelj uspješnog poslovanja tvrtke u građevinskoj industriji.“ (preuzeto sa službene web stranice poduzeća ING-GRAD d.o.o., 2024.).

„Tvrtka ING-GRAD d.o.o. Zagreb se može pohvaliti impresivnim portfeljem više od 200 projekata. Među njima se ističe 50 energetske i infrastrukturnih projekata koji su od ključne važnosti za razvoj moderne infrastrukture. Dodatno, tvrtka je sudjelovala u 80 projektima obnove baštine, čime je pridonijela očuvanju kulturne i povijesne baštine. Svoj doprinos razvoju zajednice ostvarila je kroz 60 projekata izgradnje stambenih i poslovnih građevina, stvarajući prostor za život i rad. Također, tvrtka je bila uključena u 20 projekata izgradnje javnih i turističkih građevina, doprinoseći razvoju javnih objekata i turističkih destinacija. Ova raznovrsnost projekata svjedoči o širokom spektru djelovanja tvrtke ING-GRAD d.o.o. i njezinom kontinuiranom angažmanu u različitim područjima građevinarstva“ (preuzeto sa službene web stranice poduzeća ING-GRAD d.o.o.,2024.).

„Tvrtka **GP Krk** ima bogatu povijest koja seže još od osnivanja pod imenom Zanatsko poduzeće Progres 1956. godine na otoku Krku. Kroz godine je tvrtka rasla i razvijala se te je 1979. udružila snage s Putovima i lukama, stvarajući Građevinsku radnu organizaciju Krk. Nakon privatizacije 1993., postala je dioničko društvo s 223 dioničara. Unatoč turbulentnim godinama devedesetih, privatizacija je značila rast i razvoj za GP Krk. Tvrtka se proširila na područje Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske županije, postajući vodeća građevinska tvrtka u regiji.

GP Krk se ističe u mnogim područjima građevinarstva, uključujući visokogradnju, infrastrukturu i obnovu baštine. Njihova prisutnost na tržištu raste iz godine u godinu, s velikim brojem projekata izvedenih u Rijeci i širem okruženju. Osiguravajući visoku kvalitetu izvođenja radova, GP Krk je ostavio neizbrisiv trag u urbanističkom i arhitektonskom pejzažu regije. S ponosom se ističu projekti poput izgradnje sportske dvorane Zamet, stadiona HNK Rijeka Rujevica, te mnogih drugih infrastrukturnih objekata i stambenih kompleksa.

Unatoč prošlim uspjesima, GP Krk ne miruje i nastavlja širiti svoje poslovanje na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Njihova predanost kvaliteti, iskustvu i suvremenim tehnologijama čini ih pouzdanim partnerom u svim građevinskim projektima. S vizijom budućnosti i jasnim ciljevima,

GP Krk ostaje čvrsto usmjeren prema daljnjem razvoju i rastu, pružajući kvalitetne usluge svojim klijentima diljem Hrvatske i Europe.

Ukupan broj zaposlenih u GP Krk d.d. i povezanim tvrtkama iznosi 808. Od toga, GP Krk d.d. ima 727 zaposlenih, GP Rijeka d.d. 49, KFB d.d. 27, dok Rijeka Structura d.o.o. ima 5 zaposlenika. Također, GP Krk posjeduje 3 kameno loma, 2 betonare i 2 asfaltne baze te raspolaže s 246 vozila i 249 strojeva“ (preuzeto sa službene web stranice poduzeća GP KRK d.d., 2024.).

„**Kamgrad d.o.o.** je vodeća hrvatska kompanija u sektoru graditeljstva, specijalizirana za visokogradnju. Kontinuiranim organskim rastom i pozitivnim poslovanjem od osnutka do danas, Kamgrad je učvrstio svoju vodeću poziciju na tržištu. U svaki poslovni i stambeni projekt tvrtke ugrađeno je 40 godina iskustva i znanja njenih 750 zaposlenika. Njihova kvalitetna gradnja i dugoročna pouzdanost prepoznata su ne samo na hrvatskom tržištu, već i na tržištima Njemačke, Švedske i Srbije. Dosad je Kamgrad realizirao više od 400 kvalitetno izvedenih projekata, uključujući izgradnju zračnih luka Zagreb, Split i Dubrovnik, hotela Park u Rovinju i Poreču, te Valamar Isabella resorta i Matrix Office parka u Zagrebu, kao i značajne rekonstrukcije, poput rotora u Zagrebu.

Kamgrad je hrvatska kompanija specijalizirana za visokogradnju, koja je osnovana 1993. godine. Od tada je ostvarila značajan razvoj i postala jedna od vodećih tvrtki u građevinskom sektoru u Hrvatskoj. Njen osnivač, naglašava profesionalan pristup unutar tvrtke, neovisno o privatnim relacijama, te ističe povjerenje i korektnu suradnju kao ključne vrijednosti tvrtke“ (preuzeto sa službene web stranice poduzeća Kamgrad d.o.o., 2024.).

3.3. Analiza strukture bilance poduzeća u građevinskoj industriji

Analiza strukture bilance ključna je za dublje razumijevanje financijske pozicije poduzeća u građevinskoj industriji. Kroz identifikaciju i analizu različitih stavki u bilanci, poput imovine, obveza i vlastitog kapitala, mogu se sagledati važni aspekti poslovanja tog poduzeća. Važno je naglasiti da će se kroz postotke odražavati relativni udio svake stavke u ukupnoj bilanci, pružajući nam uvid u strukturu financijskih resursa i obveza.

U Tablici 3 u nastavku može se pronaći strukturalna bilanca poduzeća Radnik d.d. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine u kojoj su prikazani udjeli pojedinih pozicija u aktivi i pasivi bilance.

Tablica 3: Strukturalna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće Radnik d.d.

Bilanca poduzeća (Radnik d.d.)	2020.	%	2021.	%	2022.	%
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	25.247.866 €	36%	31.195.730 €	44%	32.173.164 €	37%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	1.974 €	0%	185 €	0%	5.550 €	0%
II. MATERIJALNA IMOVINA	17.092.875 €	24%	21.171.178 €	30%	21.504.362 €	25%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	8.153.018 €	12%	10.024.367 €	14%	10.663.252 €	12%
IV. DUGOROCNA POTRAŽIVANJA	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	45.337.960 €	64%	39.969.008 €	56%	54.758.135 €	63%
I. ZALIHE	3.455.876 €	5%	5.909.556 €	8%	8.300.232 €	10%
II. KRATKOROCNA POTRAŽIVANJA	15.479.410 €	22%	9.924.526 €	14%	20.467.565 €	24%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	15.775.593 €	22%	14.814.873 €	21%	14.343.304 €	16%
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	10.627.081 €	15%	9.320.053 €	13%	11.647.034 €	13%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	84.322 €	0%	35.795 €	0%	10.780 €	0%
E) UKUPNO AKTIVA	70.670.147 €	100%	71.200.534 €	100%	86.942.079 €	100%
A) KAPITAL I REZERVE	44.772.212 €	63%	49.844.675 €	70%	54.527.861 €	63%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	13.430.951 €	19%	13.430.951 €	19%	13.430.951 €	15%
II. KAPITALNE REZERVE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
III. REZERVE IZ DOBITI	11.303.612 €	16%	16.707.124 €	23%	21.507.674 €	25%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	1.251.256 €	2%	935.054 €	1%	1.030.230 €	1%
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	13.382.881 €	19%	13.970.996 €	20%	12.955.932 €	15%
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	5.403.512 €	8%	4.800.550 €	7%	5.603.073 €	6%

VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) REZERVIRANJA	9.467.581 €	13%	11.283.729 €	16%	10.969.280 €	13%
C) DUGOROČNE OBVEZE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	16.418.511 €	23%	10.046.508 €	14%	21.385.630 €	25%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	11.844 €	0%	25.621 €	0%	59.307 €	0%
F) UKUPNO – PASIVA	70.670.147 €	100%	71.200.534 €	100%	86.942.079 €	100%

Izvor: Izrada autora na temelju javne objave financijskih izvještaja (RGFI)

Bilanca poduzeća Radnik d.d. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i na dan 31.12.2022. pruža sveobuhvatan pregled financijskog stanja poduzeća, podijeljen na aktivnu i pasivnu.

U 2020. godini, ukupna aktiva poduzeća Radnik d.d. iznosila je 70.670.147 €. Dugotrajna imovina činila je 36% ukupne aktive, s vrijednošću od 25.247.866 €. Unutar dugotrajne imovine, nematerijalna imovina iznosila je 1.974 €, dok je materijalna imovina iznosila 17.092.875 €. Dugotrajna financijska imovina iznosila je 8.153.018 €, dok dugoročna potraživanja i odgođena porezna imovina nisu zabilježeni.

Kratkotrajna imovina iznosila je 45.337.960 €, što predstavlja 64% ukupne aktive. Zalihe su činile 5% ukupne aktive sa vrijednošću od 3.455.876 €. Kratkoročna potraživanja iznosila su 15.479.410 €, kratkotrajna financijska imovina 15.775.593 €, dok su novčana sredstva u banci i blagajni iznosila 10.627.081 €. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi iznosili su 84.322 €.

U 2021. godini, ukupna aktiva se povećala na 71.200.534 €, s dugotrajnom imovinom od 31.195.730 € koja je činila 44% ukupne aktive. Kratkotrajna imovina iznosila je 39.969.008 €, odnosno 56% ukupne aktive. Zalihe su činile 8% ukupne aktive, sa 5.909.556 €. Kratkoročna potraživanja smanjena su na 9.924.526 €, dok je kratkotrajna financijska imovina iznosila 14.814.873 €, a novčana sredstva smanjena su na 9.320.053 €.

U 2022. godini, ukupna aktiva se povećala na 86.942.079 €, s dugotrajnom imovinom od 32.173.164 € (37% ukupne aktive) i kratkotrajnom imovinom od 54.758.135 € (63% ukupne aktive). Zalihe su činile 10% ukupne aktive, dok su se kratkoročna potraživanja povećala na 20.467.565 €. Kratkotrajna financijska imovina iznosila je 14.343.304 €, dok su novčana sredstva iznosila 11.647.034 €.

Kapital i rezerve poduzeća u 2020. godini iznosili su 44.772.212 €, što je 63% ukupne pasive. Dugoročne obveze nisu bile zabilježene, dok su kratkoročne obveze iznosile 16.418.511 € (23% ukupne pasive). Rezerviranja su činila značajan dio pasive s 9.467.581 € (13%), a odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja iznosili su 11.844 €.

U 2021. godini, kapital i rezerve povećani su na 49.844.675 € (70% ukupne pasive), dok dugoročne obveze ponovno nisu bile zabilježene. Kratkoročne obveze smanjile su se na 10.046.508 € (14% ukupne pasive). Rezerviranja su povećana na 11.283.729 € (16%), a odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja iznosili su 25.621 €.

U 2022. godini, kapital i rezerve iznosili su 54.527.861 € (63% ukupne pasive), dok dugoročne obveze ponovno nisu bile zabilježene. Kratkoročne obveze značajno su se povećale na 21.385.630 € (25% ukupne pasive). Rezerviranja su iznosila 10.969.280 € (13%), dok se odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja povećalo na 59.307 €.

Značajno povećanje zaliha tijekom promatranih godina može ukazivati na strategiju zadržavanja dovoljno resursa za kontinuiranu proizvodnju i prodaju, ili može biti rezultat nižeg obrtaja zaliha što može ukazivati na potencijalne probleme s prodajom. Značajna promjena u kratkoročnim potraživanjima, posebno porast u 2022. godini, može biti rezultat povećane prodaje na kredit ili promjene u politikama naplate. Promjene u novčanim sredstvima ukazuju na varijabilne operativne novčane tokove, potencijalne investicije ili otplate dugova. Povećanje novčanih sredstava u 2022. godini može ukazivati na bolju naplatu potraživanja ili smanjenje investicija. Stabilna razina rezerviranja ukazuje na opreznost poduzeća u vezi budućih obveza i potencijalnih rizika. Povećanje rezerviranja u 2021. godini može biti odgovor na identificirane rizike ili očekivane troškove. Smanjenje kratkoročnih obveza u 2021. godini može biti rezultat otplate dugova ili smanjenja operativnih troškova. Značajan porast kratkoročnih obveza u 2022. godini može ukazivati na povećane operativne troškove ili povećanje zaduživanja za kratkoročne potrebe. Rast kapitala i rezervi ukazuje na profitabilnost poduzeća i strategiju zadržavanja dobiti unutar poslovanja za reinvestiranje i stabilan rast. Povećanje rezervi iz dobiti u 2021. i 2022. godini može ukazivati na strategiju zadržavanja viška dobiti za buduće investicije ili pokrivanje potencijalnih rizika. Ukupna struktura bilance poduzeća Radnik d.d. odražava stabilnu financijsku poziciju s naglaskom na likvidnost i učinkovito upravljanje imovinom i obvezama. Visok udio kapitala sugerira dobru financijsku osnovu i potencijal za daljnji rast, dok uravnotežena struktura dugotrajne i kratkotrajne imovine omogućava fleksibilnost i sposobnost prilagodbe tržišnim

uvjetima. Ova analiza pokazuje da poduzeće ima solidne temelje za održavanje stabilnosti i financijske održivosti u budućnosti.

U tablici 4 u nastavku može se pronaći strukturalna bilanca poduzeća GIP Pionir d.o.o. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine u kojoj su prikazani udjeli pojedinih pozicija u aktivi i pasivi bilance.

Tablica 4: Strukturalna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće GIP Pionir d.o.o.

Bilanca poduzeća (GIP Pionir d.o.o.)	2020.	%	2021.	%	2022.	%
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	3.271.982 €	5%	4.069.797 €	6%	3.678.866 €	5%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	2.242 €	0%	859 €	0%	375 €	0%
II. MATERIJALNA IMOVINA	2.906.072 €	5%	3.993.751 €	6%	3.647.870 €	5%
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	273.475 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	90.193 €	0%	75.187 €	0%	30.621 €	0%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	58.115.775 €	94%	65.272.240 €	91%	74.889.252 €	93%
I. ZALIHE	44.256.191 €	71%	43.394.541 €	60%	45.210.883 €	56%
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	5.147.049 €	8%	16.822.582 €	23%	16.103.856 €	20%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	565.146 €	1%	910.922 €	1%	1.208.334 €	2%
IV. NOVAC U BANCII BLAGAJNI	8.147.389 €	13%	4.144.195 €	6%	12.366.179 €	15%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	551.777 €	1%	2.435.850 €	3%	1.707.907 €	2%
E) UKUPNO AKTIVA	61.939.535 €	100%	71.777.887 €	100%	80.276.024 €	100%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
A) KAPITAL I REZERVE	28.543.539 €	46%	32.235.050 €	45%	34.879.646 €	43%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	4.982.520 €	8%	4.982.520 €	7%	4.982.520 €	6%
II. KAPITALNE REZERVE	0 €	0%	1.332 €	0%	1.332 €	0%
III. REZERVE IZ DOBITI	134.671 €	0%	134.671 €	0%	134.671 €	0%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	84.825 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	19.989.160 €	32%	22.416.321 €	31%	26.753.831 €	33%
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	3.352.363 €	5%	4.700.204 €	7%	3.007.292 €	4%

VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) REZERVIRANJA	17.500.334 €	28%	15.843.403 €	22%	16.918.454 €	21%
C) DUGOROČNE OBVEZE	1.356.911 €	2%	1.396.965 €	2%	1.654.258 €	2%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	8.012.966 €	13%	7.972.218 €	11%	7.649.024 €	10%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	6.525.785 €	11%	14.330.252 €	20%	19.174.642 €	24%
F) UKUPNO – PASIVA	61.939.535 €	100%	71.777.887 €	100%	80.276.024 €	100%

Izvor: Izrada autora na temelju javne objave financijskih izvještaja (RGFI)

Financijsko stanje poduzeća GIP Pionir d.o.o. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i na dan 31.12.2022. prikazano je kroz bilancu koja detaljno oslikava raspodjelu aktive i pasive.

U 2020. godini, ukupna aktiva poduzeća GIP Pionir d.o.o. iznosila je 61.939.535 €. Dugotrajna imovina činila je 5% ukupne aktive, s vrijednošću od 3.271.982 €. Unutar dugotrajne imovine, nematerijalna imovina iznosila je 2.242 €, dok je materijalna imovina iznosila 2.906.072 €. Dugoročna potraživanja su bila 273.475 €, a odgođena porezna imovina 90.193 €.

Kratkotrajna imovina iznosila je 58.115.775 €, što predstavlja 94% ukupne aktive. Zalihe su činile 71% ukupne aktive sa vrijednošću od 44.256.191 €. Kratkoročna potraživanja iznosila su 5.147.049 €, kratkotrajna financijska imovina 565.146 €, dok su novčana sredstva u banci i blagajni iznosila 8.147.389 €. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi iznosili su 551.777 €.

U 2021. godini, ukupna aktiva se povećala na 71.777.887 €, s dugotrajnom imovinom od 4.069.797 € koja je činila 6% ukupne aktive. Kratkotrajna imovina iznosila je 65.272.240 €, odnosno 91% ukupne aktive. Zalihe su se blago smanjile na 60% ukupne aktive, ali su ostale značajne sa 43.394.541 €. Kratkoročna potraživanja su se značajno povećala na 16.822.582 €, što je 23% ukupne aktive, dok su novčana sredstva smanjena na 4.144.195 €.

U 2022. godini, ukupna aktiva povećala se na 80.276.024 €, s dugotrajnom imovinom od 3.678.866 € (5% ukupne aktive) i kratkotrajnom imovinom od 74.889.252 € (93% ukupne aktive). Zalihe su činile 56% ukupne aktive, dok su kratkoročna potraživanja ostala značajna s 20% ukupne aktive. Novčana sredstva su se značajno povećala na 12.366.179 €.

Kapital i rezerve poduzeća u 2020. godini iznosili su 28.543.539 €, što je 46% ukupne pasive. Dugoročne obveze su bile relativno niske, iznoseći 1.356.911 € (2% ukupne pasive), dok su kratkoročne obveze iznosile 8.012.966 € (13% ukupne pasive). Rezerviranja su činila značajan dio

pasive s 17.500.334 € (28%), a odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja iznosili su 6.525.785 € (11%).

U 2021. godini, kapital i rezerve su se povećali na 32.235.050 € (45% ukupne pasive), dok su dugoročne obveze ostale slične s 1.396.965 € (2% ukupne pasive). Kratkoročne obveze blago su se smanjile na 7.972.218 € (11% ukupne pasive). Rezerviranja su smanjena na 15.843.403 € (22%), a odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja se značajno povećao na 14.330.252 € (20%).

U 2022. godini, kapital i rezerve dodatno su se povećali na 34.879.646 € (43% ukupne pasive), dok su dugoročne obveze blago porasle na 1.654.258 € (2% ukupne pasive). Kratkoročne obveze su se smanjile na 7.649.024 € (10% ukupne pasive). Rezerviranja su se povećala na 16.918.454 € (21%), dok se odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja nastavilo povećavati na 19.174.642 € (24%).

Velike zalihe u svim godinama mogu ukazivati na nisku rotaciju zaliha ili zadržavanje velikih količina materijala i proizvoda, što može biti rezultat strategije poduzeća za osiguranje kontinuirane proizvodnje ili pripremu za buduće narudžbe. Povećanje kratkoročnih potraživanja u 2021. godini moglo bi biti rezultat povećane prodaje na kredit ili sporije naplate potraživanja, što može utjecati na likvidnost poduzeća. Smanjenje novčanih sredstava u 2021. godini može ukazivati na povećane investicije ili otplate obveza, dok povećanje u 2022. godini može značiti poboljšanje naplate potraživanja ili smanjenje investicija. Povećanje rezerviranja i odgođenih troškova može ukazivati na opreznu strategiju poduzeća u pogledu budućih obveza i neizvjesnosti, što može uključivati predviđanja za potencijalne rizike ili buduće troškove. Rast kapitala i rezervi sugerira da poduzeće zadržava dio dobiti unutar poslovanja, što može biti znak stabilnog rasta i reinvestiranja u poslovanje. Ukupna struktura bilance GIP Pionir d.o.o. pokazuje poduzeće s jakim fokusom na operativne aktivnosti i visokom likvidnošću. Dominacija kratkotrajne imovine nad dugotrajnom imovinom sugerira fleksibilnost i sposobnost brzog prilagođavanja tržišnim uvjetima, dok značajan udio zadržane dobiti ukazuje na snažnu unutarnju financijsku osnovu. Ovakva struktura bilance omogućava poduzeću stabilno poslovanje i pruža temelje za budući rast i razvoj.

U tablici 5 u nastavku može se pronaći strukturalna bilanca poduzeća ING-GRAD d.o.o. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine u kojoj su prikazani udjeli pojedinih pozicija u aktivi i pasivi bilance.

Tablica 5: Strukturna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće ING-GRAD d.o.o.

Bilanca poduzeća (ING-GRAD d.o.o.)	2020.	%	2021.	%	2022.	%
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.797.641 €	9%	3.844.278 €	9%	4.387.159 €	10%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	756.867 €	3%	957.325 €	2%	1.149.045 €	3%
II. MATERIJALNA IMOVINA	1.101.383 €	4%	1.664.951 €	4%	2.689.376 €	6%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	851.183 €	3%	1.133.793 €	3%	460.530 €	1%
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	88.208 €	0%	88.208 €	0%	88.208 €	0%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	26.557.536 €	89%	36.492.141 €	87%	37.568.310 €	88%
I. ZALIHE	787.780 €	3%	858.546 €	2%	2.986.373 €	7%
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	11.923.739 €	40%	23.068.372 €	55%	19.130.845 €	45%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	3.788.749 €	13%	2.993.362 €	7%	884.413 €	2%
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	10.057.268 €	34%	9.571.860 €	23%	14.566.679 €	34%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	427.916 €	1%	1.773.395 €	4%	910.580 €	2%
E) UKUPNO AKTIVA	29.783.093 €	100%	42.109.813 €	100%	42.866.048 €	100%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
A) KAPITAL I REZERVE	14.431.469 €	48%	19.834.772 €	47%	22.097.773 €	52%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	3.984.339 €	13%	3.984.339 €	9%	3.984.339 €	9%
II. KAPITALNE REZERVE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
III. REZERVE IZ DOBITI	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	5.203.797 €	17%	9.487.569 €	23%	12.172.935 €	28%
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	5.243.333 €	18%	6.362.864 €	15%	5.940.500 €	14%
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) REZERVIRANJA	670.859 €	2%	229.998 €	1%	384.728 €	1%
C) DUGOROČNE OBVEZE	852.538 €	3%	926.011 €	2%	1.562.146 €	4%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	10.451.629 €	35%	17.042.536 €	40%	15.568.039 €	36%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	3.376.598 €	11%	4.076.495 €	10%	3.253.362 €	8%
F) UKUPNO – PASIVA	29.783.093 €	100%	42.109.813 €	100%	42.866.048 €	100%

Izvor: Izrada autora na temelju javne objave financijskih izvještaja (RGFI)

Bilanca ING-GRAD d.o.o. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i na dan 31.12.2022. reflektira strukturu imovine i obveza tvrtke te pruža uvid u njezin financijski položaj i strategiju upravljanja sredstvima.

Udio nekretnina, postrojenja i opreme od 4% ukupne aktive ukazuje na značajne dugoročne investicije tvrtke u fizičku infrastrukturu, poput zgrada, strojeva i opreme. To sugerira posjedovanje značajnih materijalnih resursa za obavljanje operacija, što je bitno za građevinsku tvrtku poput ING-GRAD-a.

Visok udio novca i novčanih ekvivalenata od 34% ukupne aktive sugerira snažnu likvidnost tvrtke. Takav udio može biti rezultat strategije upravljanja likvidnošću koja osigurava dovoljno gotovine za pokriće kratkoročnih obveza i iskorištavanje ulagačkih prilika.

Veliki udio kratkoročnih potraživanja odnosno potraživanja od kupaca (40% ukupne aktive) kao najznačajnija stavka u aktivi bilance poduzeća upućuje na značajne prihode od prodaje koji još nisu naplaćeni. To može ukazivati na proaktivnost u stvaranju poslovne aktivnosti, ali isto tako i na potencijalni rizik od neplaćanja ili kašnjenja u plaćanju od strane kupaca.

S druge strane, pasiva bilance otkriva značajne obveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obveze, što sugerira aktivno poslovanje s potrebnim financijskim sredstvima za pokriće kratkoročnih obveza. Također, visok udio rezervi i kapitala (48% ukupne pasive) ukazuje na stabilnost tvrtke i sposobnost reinvestiranja dobiti u poslovanje.

U 2021. godini, ukupna aktiva poduzeća ING-GRAD d.o.o. iznosila je 42.109.813 €, što predstavlja značajno povećanje u odnosu na 2020. godinu. Dugotrajna imovina činila je 9% ukupne aktive, sa vrijednošću od 3.844.278 €. Unutar dugotrajne imovine, nematerijalna imovina iznosila je 957.325 €, što je 2% ukupne aktive. Materijalna imovina povećala se na 1.664.951 €, čime čini 4% ukupne aktive. Dugotrajna financijska imovina povećana je na 1.133.793 €, što predstavlja 3% ukupne aktive, dok je odgođena porezna imovina ostala nepromijenjena na 88.208 €.

Kratkotrajna imovina iznosila je 36.492.141 €, što predstavlja 87% ukupne aktive. Zalihe su se blago povećale na 858.546 €, čineći 2% ukupne aktive. Kratkoročna potraživanja značajno su povećana na 23.068.372 €, što čini 55% ukupne aktive, dok je kratkotrajna financijska imovina smanjena na 2.993.362 €, čineći 7% ukupne aktive. Novčana sredstva u banci i blagajni iznosila

su 9.571.860€, što predstavlja 23% ukupne aktive. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi iznosili su 1.773.395 €.

U 2021. godini, kapital i rezerve poduzeća iznosili su 19.834.772 €, što je 47% ukupne pasive. Temeljni kapital ostao je nepromijenjen na 3.984.339 €, dok su se zadržana dobit ili preneseni gubitak značajno povećali na 9.487.569 €. Dobit poslovne godine iznosila je 6.362.864 €.

Rezerviranja su smanjena na 229.998 €, što predstavlja 1% ukupne pasive. Dugoročne obveze blago su povećane na 926.011 €, čineći 2% ukupne pasive. Kratkoročne obveze su se značajno povećale na 17.042.536 €, što predstavlja 40% ukupne pasive. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja povećali su se na 4.076.495 €, čime čine 10% ukupne pasive.

U 2022. godini, ukupna aktiva poduzeća ING-GRAD d.o.o. iznosila je 42.866.048 €, što predstavlja blagi porast u odnosu na prethodnu godinu. Dugotrajna imovina činila je 10% ukupne aktive, sa vrijednošću od 4.387.159 €. Nematerijalna imovina povećala se na 1.149.045 €, čineći 3% ukupne aktive, dok je materijalna imovina značajno povećana na 2.689.376 €, čime čini 6% ukupne aktive. Dugotrajna financijska imovina smanjena je na 460.530€, dok je odgođena porezna imovina ostala na 88.208 €.

Kratkotrajna imovina iznosila je 37.568.310 €, što predstavlja 88% ukupne aktive. Zalihe su se značajno povećale na 2.986.373 €, čineći 7% ukupne aktive. Kratkoročna potraživanja smanjena su na 19.130.845 €, što čini 45% ukupne aktive, dok je kratkotrajna financijska imovina smanjena na 884.413 €, čineći 2% ukupne aktive. Novčana sredstva u banci i blagajni porasla su na 14.566.679 €, što predstavlja 34% ukupne aktive. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi smanjeni su na 910.580 €.

U 2022. godini, kapital i rezerve poduzeća iznosili su 22.097.773 €, što je 52% ukupne pasive. Temeljni kapital ostao je nepromijenjen na 3.984.339 €, dok su se zadržana dobit ili preneseni gubitak značajno povećali na 12.172.935 €. Dobit poslovne godine smanjena je na 5.940.500 €.

Rezerviranja su povećana na 384.728 €, što predstavlja 1% ukupne pasive. Dugoročne obveze doživjele su povećanje na 1.562.146 €, čineći 4% ukupne pasive. Kratkoročne obveze smanjene su na 15.568.039 €, što predstavlja 36% ukupne pasive. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja smanjeni su na 3.253.362 €, čime čine 8% ukupne pasive.

U razdoblju od 2020. do 2022. godine, poduzeće ING-GRAD d.o.o. ostvarilo je značajan rast ukupne aktive, koja je porasla s 29.783.093 € u 2020. na 42.866.048 € u 2022. godini. Dugotrajna imovina bilježi povećanje, posebno u segmentu nematerijalne i materijalne imovine. Kratkoročna

imovina ostala je dominantna u strukturi aktive, unatoč blagim fluktuacijama. Kapital i rezerve poduzeća kontinuirano su rasli, što ukazuje na stabilnu i pozitivnu financijsku poziciju. Istovremeno, kratkoročne obveze su blago smanjene, dok su dugoročne obveze povećane, ukazujući na promjene u strukturi financiranja. Ovi trendovi ukazuju na stabilan rast i povećanu likvidnost poduzeća, što omogućava bolju otpornost na tržišne fluktuacije.

U tablici 6 u nastavku može se pronaći strukturalna bilanca iz konsolidiranog izvještaja grupe GP KRK d.d. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine u kojoj su prikazani udjeli pojedinih pozicija u aktivi i pasivi bilance.

Tablica 6: Strukturalna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće GP KRK d.d.

Bilanca poduzeća (GP KRK d.d.)	2020.	%	2021.	%	2022.	%
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	17.831.756€	34%	17.057.909€	31%	18.896.048€	32%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	506.237 €	1%	344.320 €	1%	437.765 €	1%
II. MATERIJALNA IMOVINA	16.881.107€	32%	16.547.894€	30%	18.295.243€	31%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	404.630 €	1%	125.912 €	0%	123.257 €	0%
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	39.783 €	0%	39.783 €	0%	39.783 €	0%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	34.280.875€	65%	36.955.574€	68%	35.854.441€	60%
I. ZALIHE	2.892.401 €	5%	5.363.726 €	10%	8.233.754 €	14%
II. KRATKOROCNA POTRAŽIVANJA	18.292.103€	35%	19.341.609€	36%	17.395.680€	29%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	10.686.737€	20%	9.379.410 €	17%	8.319.293 €	14%
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	2.409.635 €	5%	2.870.828 €	5%	1.905.713 €	3%
D) PLACENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	567.117 €	1%	366.570 €	1%	4.876.858 €	8%
E) UKUPNO AKTIVA	52.679.748€	100%	54.380.052€	100%	59.627.346€	100%
A) KAPITAL I REZERVE	13.841.809€	26%	15.969.051€	29%	17.787.464€	30%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	5.448.250 €	10%	5.448.250 €	10%	5.448.250 €	9%
II. KAPITALNE REZERVE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
III. REZERVE IZ DOBITI	1.957.378 €	4%	1.957.378 €	4%	1.957.378 €	3%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	3.870.371 €	7%	6.139.848 €	11%	8.339.840 €	14%

VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	2.565.810 €	5%	2.423.574 €	4%	2.041.996 €	3%
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) REZERVIRANJA	1.412.251 €	3%	2.595.159 €	5%	3.162.462 €	5%
C) DUGOROČNE OBVEZE	6.526.429 €	12%	3.777.876 €	7%	4.556.780 €	8%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	30.899.259 €	59%	32.037.967 €	59%	34.022.322 €	57%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	0 €	0%	0 €	0%	98.317 €	0%
F) UKUPNO – PASIVA	52.679.748 €	100%	54.380.052 €	100%	59.627.346 €	100%

Izvor: Izrada autora na temelju javne objave financijskih izvještaja (RGFI)

Analiza bilance poduzeća GP KRK d.d. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i na dan 31.12.2022. pruža uvid u financijsku strukturu i položaj poduzeća. Struktura aktive bilance odražava raspodjelu imovine poduzeća, dok struktura pasive pruža informacije o izvorima financiranja. U kontekstu bilance, značajne su pozicije koje reflektiraju ključne aktivnosti i strategije poslovanja poduzeća.

Na strani imovine, nekretnine, postrojenja i oprema zauzimaju značajan udio od 28%. Ovo odražava kapitalne investicije u osnovna sredstva potrebna za operativno poslovanje, poput zgrada, strojeva i opreme. Također, zalihe čine 5% ukupne aktive, što može ukazivati na značajne zalihe sirovina ili gotovih proizvoda. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja predstavljaju 56% ukupne aktive, što pokazuje da poduzeće ima značajne iznose koji se očekuju naplatiti od kupaca ili drugih subjekata.

Kada je riječ o pasivi, kapital predstavlja 26% ukupnih izvora financiranja. To uključuje dioničku glavnica, rezerve i zadržanu dobit. Ove stavke odražavaju vlasnički kapital poduzeća i važne su za njegovu financijsku stabilnost i solventnost. Kratkoročne obveze čine većinu pasive s 60%, što može ukazivati na kratkoročno financiranje operativnih aktivnosti i tekućih obveza poduzeća.

Ukupno gledajući, struktura bilance odražava strategiju poslovanja poduzeća GP KRK d.d., gdje su kapitalna ulaganja u osnovna sredstva ključna za operativno poslovanje, dok se financiranje kratkoročnih potreba oslanja na kratkoročne izvore financiranja. Ova analiza pruža uvid u financijski položaj i strategiju poduzeća u određenom razdoblju te omogućuje procjenu njegove financijske stabilnosti i solventnosti.

U 2021. godini, ukupna aktiva poduzeća GP KRK d.d. iznosila je 54.380.052 €, što predstavlja povećanje u odnosu na 2020. godinu. Dugotrajna imovina činila je 31% ukupne aktive, sa vrijednošću od 17.057.909 €. Unutar dugotrajne imovine, nematerijalna imovina iznosila je

344.320 €, što je 1% ukupne aktive. Materijalna imovina je neznatno smanjena na 16.547.894 €, čime čini 30% ukupne aktive. Dugotrajna financijska imovina iznosila je 125.912 €, dok je odgođena porezna imovina ostala nepromijenjena na 39.783 €.

Kratkotrajna imovina iznosila je 36.955.574 €, što predstavlja 68% ukupne aktive. Zalihe su se značajno povećale na 5.363.726 €, čineći 10% ukupne aktive. Kratkoročna potraživanja povećana su na 19.341.609 €, što čini 36% ukupne aktive, dok je kratkotrajna financijska imovina smanjena na 9.379.410 €, čineći 17% ukupne aktive. Novčana sredstva u banci i blagajni iznosila su 2.870.828 €, što predstavlja 5% ukupne aktive. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi iznosili su 366.570 €.

U 2021. godini, kapital i rezerve poduzeća iznosili su 15.969.051 €, što je 29% ukupne pasive. Temeljni kapital ostao je nepromijenjen na 5.448.250 €, dok su zadržana dobit ili preneseni gubitak značajno povećani na 6.139.848 €. Dobit poslovne godine iznosila je 2.423.574 €.

Rezerviranja su se povećala na 2.595.159 €, što predstavlja 5% ukupne pasive. Dugoročne obveze smanjene su na 3.777.876 €, čineći 7% ukupne pasive. Kratkoročne obveze iznosile su 32.037.967 €, što predstavlja 59% ukupne pasive.

U 2022. godini, ukupna aktiva poduzeća GP KRK d.d. iznosila je 59.627.346 €, što predstavlja daljnji porast u odnosu na prethodnu godinu. Dugotrajna imovina činila je 32% ukupne aktive, sa vrijednošću od 18.896.048 €. Nematerijalna imovina iznosila je 437.765 €, što je 1% ukupne aktive, dok je materijalna imovina povećana na 18.295.243 €, čime čini 31% ukupne aktive. Dugotrajna financijska imovina smanjena je na 123.257 €, dok je odgođena porezna imovina ostala na 39.783 €.

Kratkotrajna imovina iznosila je 35.854.441 €, što predstavlja 60% ukupne aktive. Zalihe su značajno povećane na 8.233.754 €, čineći 14% ukupne aktive. Kratkoročna potraživanja smanjena su na 17.395.680 €, što čini 29% ukupne aktive, dok je kratkotrajna financijska imovina smanjena na 8.319.293 €, čineći 14% ukupne aktive. Novčana sredstva u banci i blagajni smanjena su na 1.905.713 €, što predstavlja 3% ukupne aktive. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi povećali su se na 4.876.858 €.

U 2022. godini, kapital i rezerve poduzeća iznosili su 17.787.464 €, što je 30% ukupne pasive. Temeljni kapital ostao je nepromijenjen na 5.448.250 €, dok su se zadržana dobit ili preneseni gubitak značajno povećali na 8.339.840 €. Dobit poslovne godine smanjena je na 2.041.996 €.

Rezerviranja su se povećala na 3.162.462 €, što predstavlja 5% ukupne pasive. Dugoročne obveze povećane su na 4.556.780 €, čineći 8% ukupne pasive. Kratkoročne obveze su se povećale na 34.022.322 €, što predstavlja 57% ukupne pasive. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja iznosilo je 98.317 €.

Analiza financijskih izvještaja poduzeća GP KRK d.d. za razdoblje od 2020. do 2022. godine pokazuje kontinuirani rast ukupne aktive, koja se povećala s 52.679.748 € u 2020. na 59.627.346 € u 2022. godini. Dugotrajna imovina ostala je stabilna s blagim povećanjem, posebno u segmentu materijalne imovine. Kratkotrajna imovina i dalje dominira u strukturi aktive, iako je došlo do smanjenja njenog udjela. Kapital i rezerve poduzeća kontinuirano su se povećavali, što ukazuje na stabilnu i pozitivnu financijsku poziciju. Istovremeno, kratkoročne obveze su se povećale, dok su dugoročne obveze blago povećane, što ukazuje na promjene u strukturi financiranja. Ovi trendovi ukazuju na stabilan rast i povećanu likvidnost poduzeća, omogućujući bolju otpornost na tržišne fluktuacije.

U tablici 7 u nastavku može se pronaći strukturalna bilanca poduzeća KAMGRAD d.o.o. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine u kojoj su prikazani udjeli pojedinih pozicija u aktivi i pasivi bilance.

Tablica 7: Strukturalna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće KAMGRAD d.o.o.

Bilanca poduzeća (KAMGRAD d.o.o.)	2020.	%	2021.	%	2022.	%
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	10.339.010 €	13%	10.885.349 €	14%	16.902.581 €	17%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	101.305 €	0%	31.039 €	0%	42.030 €	0%
II. MATERIJALNA IMOVINA	5.468.562 €	7%	6.835.501 €	9%	6.969.544 €	7%
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	4.682.872 €	6%	3.963.135 €	5%	9.585.253 €	10%
IV. DUGOROCNA POTRAŽIVANJA	0 €	0%	0 €	0%	249.997 €	0%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	86.270 €	0%	55.674 €	0%	55.757 €	0%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	66.293.953 €	86%	65.280.128 €	85%	81.153.046 €	82%
I. ZALIHE	10.191.095 €	13%	13.775.905 €	18%	25.896.152 €	26%
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	24.607.502 €	32%	27.546.949 €	36%	30.045.937 €	31%

III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	8.560.195 €	11%	3.832.757 €	5%	5.491.636 €	6%
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	22.935.161 €	30%	20.124.517 €	26%	19.719.321 €	20%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	252.111 €	0%	242.305 €	0%	393.019 €	0%
E) UKUPNO AKTIVA	76.885.074 €	100%	76.407.782 €	100%	98.448.646 €	100%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	74.655.438 €	-	92.848.343 €	-	124.880.608 €	-
A) KAPITAL I REZERVE	26.944.389 €	35%	15.813.389 €	21%	21.637.439 €	22%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	204.871 €	0%	204.871 €	0%	204.871 €	0%
II. KAPITALNE REZERVE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
III. REZERVE IZ DOBITI	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	78.558 €	0%	107.257 €	0%	201.020 €	0%
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	18.256.290 €	24%	82.142 €	0%	14.535.858 €	15%
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	8.404.670 €	11%	15.419.118 €	20%	6.695.690 €	7%
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0 €	0%	0 €	0%	0 €	0%
B) REZERVIRANJA	6.981.657 €	9%	7.196.998 €	9%	8.578.282 €	9%
C) DUGOROČNE OBVEZE	1.075.304 €	1%	794.646 €	1%	1.000.233 €	1%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	34.604.645 €	45%	48.533.677 €	64%	45.909.721 €	47%
E) ODGOĐENO PLACANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	7.279.079 €	9%	4.069.072 €	5%	21.322.971 €	22%
F) UKUPNO – PASIVA	76.885.074 €	100%	76.407.782 €	100%	98.448.646 €	100%

Izvor: Izrada autora na temelju javne objave financijskih izvještaja (RGFI)

Bilanca poduzeća KAMGRAD d.o.o. na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i na dan 31.12.2022. pruža uvid u financijski položaj poduzeća i raspodjelu njegove imovine i obveza.

Na strani imovine, većinu čini kratkotrajna imovina s udjelom od 86%. Zalihe, kupci i ostala potraživanja te novac i novčani ekvivalenti čine značajan dio aktive. Visoki udjeli ovih stavki mogu ukazivati na tekuće poslovne aktivnosti poduzeća te na likvidnost.

Kada je riječ o dugotrajnoj imovini, nekretnine, postrojenja i oprema čine 7%, dok su financijska ulaganja zastupljena s 11%. Ove stavke odražavaju dugoročne investicije i strategije razvoja poduzeća.

Na strani pasive, kapital i rezerve čine 35%, pri čemu se značajan dio odnosi na zadržanu dobit i dobit tekuće godine. To ukazuje na stabilnost financiranja i profitabilnost poduzeća. Rezerviranja, koja čine 9% ukupnih obveza, mogu biti značajna stavka za pokrivanje eventualnih budućih troškova ili obveza.

Kratkoročne obveze čine većinu pasive s udjelom od 45%, pri čemu su obveze prema dobavljačima i obveze za predujmove značajne. To sugerira da poduzeće ima tekuće obveze koje treba ispuniti u kratkom roku.

Ukupno gledajući, struktura bilance odražava tekuće poslovanje, dugoročne investicije i stabilno financijsko stanje poduzeća KAMGRAD d.o.o. Rezerviranja su značajna stavka koja omogućuje pokrivanje potencijalnih budućih troškova, što može biti ključno za održavanje financijske stabilnosti i operativne fleksibilnosti poduzeća.

U 2021. godini, ukupna aktiva poduzeća KAMGRAD d.o.o. iznosila je 76.407.782 €, što je blago smanjenje u odnosu na prethodnu godinu. Dugotrajna imovina činila je 14% ukupne aktive, sa vrijednošću od 10.885.349 €. Unutar dugotrajne imovine, nematerijalna imovina iznosila je 31.039 €, što je zanemarivo u odnosu na ukupnu aktivu. Materijalna imovina iznosila je 6.835.501 €, što čini 9% ukupne aktive, dok je dugotrajna financijska imovina iznosila 3.963.135 €, ili 5% ukupne aktive. Odgođena porezna imovina smanjena je na 55.674 €, dok dugoročne potražnje nisu bile evidentirane.

Kratkotrajna imovina iznosila je 65.280.128 €, što predstavlja 85% ukupne aktive. Unutar kratkotrajne imovine, zalihe su činile 18% ukupne aktive sa vrijednošću od 13.775.905 €. Kratkoročna potraživanja povećana su na 27.546.949 €, što je 36% ukupne aktive, dok je kratkotrajna financijska imovina smanjena na 3.832.757 €, čime čini 5% ukupne aktive. Novčana sredstva u banci i blagajni iznosila su 20.124.517 €, što predstavlja 26% ukupne aktive. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi iznosili su 242.305 €.

U 2021. godini, kapital i rezerve poduzeća iznosili su 15.813.389 €, što je 21% ukupne pasive. Temeljni kapital ostao je nepromijenjen na 204.871 €, dok su rezerve fer vrijednosti iznosile 107.257 €. Zadržana dobit ili preneseni gubitak značajno su smanjeni na 82.142 €, dok je dobit poslovne godine iznosila 15.419.118 €.

Rezerviranja su blago povećana na 7.196.998 €, što predstavlja 9% ukupne pasive. Dugoročne obveze smanjene su na 794.646 €, čineći 1% ukupne pasive. Kratkoročne obveze značajno su porasle na 48.533.677 €, što predstavlja 64% ukupne pasive. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja smanjeni su na 4.069.072 €, čime čine 5% ukupne pasive.

U 2022. godini, ukupna aktiva poduzeća KAMGRAD d.o.o. značajno se povećala na 98.448.646 €. Dugotrajna imovina činila je 17% ukupne aktive, s vrijednošću od 16.902.581 €. Unutar dugotrajne imovine, nematerijalna imovina iznosila je 42.030 €, što je i dalje zanemarivo u odnosu

na ukupnu aktivu. Materijalna imovina iznosila je 6.969.544 €, što čini 7% ukupne aktive, dok je dugotrajna financijska imovina značajno povećana na 9.585.253 €, čineći 10% ukupne aktive. Dugoročne potražnje su prvi put evidentirane sa vrijednošću od 249.997 €, dok je odgođena porezna imovina ostala gotovo nepromijenjena na 55.757 €.

Kratkotrajna imovina porasla je na 81.153.046 €, što predstavlja 82% ukupne aktive. Unutar kratkotrajne imovine, zalihe su činile 26% ukupne aktive sa vrijednošću od 25.896.152 €. Kratkoročna potraživanja iznosila su 30.045.937 €, što je 31% ukupne aktive, dok je kratkotrajna financijska imovina porasla na 5.491.636 €, čineći 6% ukupne aktive. Novčana sredstva u banci i blagajni smanjena su na 19.719.321 €, što predstavlja 20% ukupne aktive. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi povećani su na 393.019 €.

U 2022. godini, kapital i rezerve poduzeća iznosili su 21.637.439 €, što je 22% ukupne pasive. Temeljni kapital ostao je nepromijenjen na 204.871 €, dok su rezerve fer vrijednosti povećane na 201.020 €. Zadržana dobit ili preneseni gubitak značajno su se povećali na 14.535.858 €, dok je dobit poslovne godine smanjena na 6.695.690 €.

Rezerviranja su povećana na 8.578.282 €, što predstavlja 9% ukupne pasive. Dugoročne obveze povećale su se na 1.000.233 €, čineći 1% ukupne pasive. Kratkoročne obveze smanjene su na 45.909.721 €, što predstavlja 47% ukupne pasive. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja značajno su se povećali na 21.322.971 €, čime čine 22% ukupne pasive.

U sklopu izvanbilančne evidencije Društva evidentirane su obveze po izdanim bankarskim garancijama po nalogu izvještajnog društva. Pregled aktivnih garancija moguće je pronaći u revizorskom izvještaju Društva. To znači da je društvo izdalo bankarske garancije koje nisu uključene u bilancu (tj. nisu prikazane kao obveze u financijskim izvještajima), već su evidentirane izvan bilance. Bankarske garancije su vrsta financijskog instrumenta u kojem banka jamči za određene obveze društva prema trećim stranama. Ako društvo ne ispuní svoje obveze, banka je dužna podmiriti te obveze prema uvjetima garancije. Evidencija tih obveza izvan bilance znači da su one potencijalne obveze, tj. postaju stvarne obveze tek u slučaju da društvo ne uspije podmiriti svoje dugove ili ispuniti druge obveze prema trećim stranama, a banka tada mora platiti umjesto društva. Iako ove obveze nisu u bilanci, one su ipak značajne za poslovanje i financijsku poziciju društva jer predstavljaju potencijalni financijski teret u budućnosti. Dakle, društvo je zatražilo od banke da izda garancije, a te potencijalne obveze (po izdanim garancijama) su zabilježene kao izvanbilančne stavke, što znači da su praćene, ali ne izravno prikazane u glavnim financijskim izvještajima.

Analiza financijskih izvještaja poduzeća KAMGRAD d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022. godine pokazuje značajan rast ukupne aktive, koja je porasla s 76.885.074 € u 2020. na 98.448.646 € u 2022. godini. Dugotrajna imovina također je povećana, osobito dugotrajna financijska imovina, koja je u 2022. godini dosegla 9.585.253 €. Kratkotrajna imovina nastavila je dominirati u strukturi aktive, čineći 82% ukupne aktive u 2022. godini, unatoč blago smanjenom udjelu. S druge strane, kapital i rezerve poduzeća su se stabilizirali nakon značajnog pada u 2021. godini, dok su kratkoročne obveze ostale visokim, iako su se blago smanjile u 2022. godini. Ovi trendovi ukazuju na ekspanziju poslovanja i povećanu likvidnost poduzeća, ali i na potrebu za pažljivim upravljanjem obvezama kako bi se osigurala dugoročna financijska stabilnost.

3.4. Analiza najznačajnijih računovodstvenih standarda u građevinskoj industriji

Računovodstvena regulativa u Republici Hrvatskoj definirana je Zakonom o računovodstvu, Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (HSFI), Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), kao i specifičnim računovodstvenim politikama svakog poduzeća. Svako poduzeće mora slijediti vlastite računovodstvene politike, ali one moraju biti usklađene sa standardima i Zakonom o računovodstvu. Veličina poduzetnika određuje koje računovodstvene standarde poduzeće treba primjenjivati te njihove obveze prilikom sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja. Na temelju Zakona o računovodstvu propisani su financijski izvještaji koje poduzetnik mora sastavljati za poslovnu godinu. Osim toga, Međunarodni računovodstveni standardi moraju se primjenjivati u svim poduzećima, osiguravajući dosljednost i usporedivost financijskih informacija (Mamić Sačer, Sever i Oluić, 2008: 146-162).

Ukupno postoji više od 40 Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI), uključujući njihove interpretacije i tumačenja. Ovi standardi pokrivaju širok spektar računovodstvenih tema, poput predstavljanja financijskih izvještaja, priznavanja prihoda i troškova, mjerenja imovine i obveza te konsolidacije financijskih izvještaja, među ostalim aspektima.

Sve MRS-ove i MSFI-ove mogu se pronaći na službenim internetskim stranicama Međunarodnih računovodstvenih standarda (IASB - International Accounting Standards Board) ili Međunarodne federacije računovođa (IFAC - International Federation of Accountants). Ove organizacije redovito objavljuju ažurirane verzije standarda, interpretacija i drugih relevantnih dokumenata.

U nastavku će se izdvojiti oni standardi koje su relevantni i specifični za građevinsku industriju prema analiziranim bilancama poduzeća građevinske industrije.

Međunarodni računovodstveni standard koji se odnosi na praćenje graditeljskih usluga do 1.1.2018. godine bio je MRS 11 - Ugovori o izgradnji te ga od 1.1.2018. godine zamjenjuje MSFI 15. MSFI 15 je zamijenio MRS 11 jer pruža sveobuhvatniji okvir za priznavanje prihoda iz ugovora s kupcima, uključujući ugovore o izgradnji. MRS 11 imao je za cilj pružiti smjernice unutar računovodstvenog postupka vezanog uz prihode i troškove ugovora o izgradnji. Prihod i troškovi su se priznavali u skladu s napretkom, osim ako ishod ugovora nije bilo moguće pouzdano procijeniti, u kojem slučaju su se prihodi priznavali samo do iznosa nadoknativih troškova. Budući da takvi ugovori često obuhvaćaju radove koji se protežu kroz više obračunskih razdoblja, važno je pravilno rasporediti prihode i troškove u odgovarajuća razdoblja.

Međunarodni standard financijskog izvještavanja MSFI 15 – Prihod na temelju ugovora s kupcima, predstavlja ključni standard u računovodstvu uz pomoć kojeg se izvještva korisnik financijskih izvještaja o korisnim informacijama o vrsti, iznosu, rokovima i neizvjesnosti prihoda i novčanih tokova koji proizlaze iz ugovora s kupcem. Ovim se standardom utvrđuje računovodstveno iskazivanje pojedinačnog ugovora s kupcem. Primjenjuje se na ukupno trajanje ugovora, odnosno ugovorno razdoblje u kojem stranke ugovora imaju ostvariva prava i izvršive obveze. (Europska komisija, 2023, Uredba Komisije (EU) 2023/1803)

Veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa pri priznavanju prihoda od graditeljskih usluga primjenjuju zahtjeve MSFI-ja 15. Ovaj standard ima za cilj priznati prihod kada se ispuni obveza na činidbu prijenosom obećane usluge kupcu. Pritom se usluga smatra prenesenom kada kupac stekne kontrolu nad uslugom. Kontrola nad imovinom odnosi se na mogućnost upravljanja upotrebom imovine i ostvarivanja gotovo svih koristi od nje. (Cirkveni Filipović, 2023:184)

Sve navedeno doprinosi transparentnosti i pouzdanosti financijskih izvještaja građevinskih poduzeća te olakšava procjenu njihove financijske pozicije i performansi.

MSFI 15 je relevantan za sva poduzeća koja ostvaruju prihode iz ugovora s kupcima, bez obzira na industriju. Njegova primjena pomaže u standardizaciji priznavanja prihoda na globalnoj razini, smanjujući nesigurnosti i poboljšavajući usporedivost financijskih izvještaja između različitih industrija. To je važno za investitore, analitičare i druge dionike koji se oslanjaju na financijske izvještaje za donošenje odluka.

U kontekstu računovodstva građevinske industrije, ključno je pridržavanje određenih međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI), s obzirom na specifičnosti poslovanja u toj industriji. Jedan od tih standarda je MSFI 16 - Najmovi, koji je bitan s obzirom na čestu upotrebu opreme i strojeva putem najma u građevinskim projektima. Ovaj standard uvodi nova pravila za računovodstveni tretman najmova, zamjenjujući prethodni standard Međunarodni računovodstveni standard 17 – Najmovi. MSFI 16 predstavlja značajan pomak u načinu na koji se računovodstveno tretiraju najmovi, s naglaskom na veću transparentnost i uvid u stvarne obveze i imovinu poduzeća. Time se poboljšava razumijevanje financijskog položaja poduzeća za korisnike financijskih izvještaja, poput investitora, analitičara i kreditora. Pravilno priznavanje i evidentiranje najmova može značajno utjecati na financijske izvještaje i procjene financijske stabilnosti poduzeća (prilagođeno prema: Europska komisija, 2023)

Idući važan standard je MRS 2 - Zalihe, s obzirom na činjenicu da građevinska poduzeća često posjeduju velike količine građevinskog materijala kao zalihe. Pravilno mjerenje i priznavanje zaliha su ključni za procjenu likvidnosti poduzeća i točno vrednovanje nje gove imovine.

Nakon prodaje zaliha njihova se knjigovodstvena vrijednost obračunava kao rashod u razdoblju u kojem je priznat odnosni prihod. Neke se zalihe mogu rasporediti u drugu imovinu, npr. zalihe koje se koriste kao komponenta nekretnine, postrojenja ili opreme proizvedenih u vlastitoj izvedbi. Zalihe koje se na ovaj način rasporede u neku drugu imovinu priznaju se kao rashod tijekom korisnog vijeka trajanja te imovine. (prilagođeno prema: Bakran, Gulin i Milčić, 2016: 34-36)

Važno je navesti standard MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema koji se primjenjuje na materijalnu imovinu koju poduzeće koristi u proizvodnji ili isporuci dobara i usluga, iznajmljuje drugima ili koristi u administrativne svrhe. Materijalna imovina obuhvaća stavke kao što su zemljišta, zgrade, strojevi, uredska oprema i slično. Kako bi imovina bila priznata prema MRS 16, potrebno je ispuniti kriterij da će imovina donijeti buduće ekonomske koristi poduzeću te da se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Isto tako, svi materijalni resursi, osim zemljišta su podložni amortizaciji. MRS 16 pokazuje kako se imovina treba amortizirati tijekom njegovog korisnog vijeka trajanja i kako se treba tretirati ako se odluči prodati ili otpustiti iz upotrebe. (prilagođeno prema: Bakran, Gulin i Milčić, 2016: 100-115)

Za stvaranje cjelovite, jasne i pouzdane slike o sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća i donošenja optimalnih poslovnih odluka, u temeljne financijske izvještaje ulaze i bilješke uz financijske izvještaje. Dodatne informacije koje se nalaze u bilješkama omogućuju eksternim

korisnicima dostupnost podataka koji su im od interesa za određeno poduzeće (prilagođeno prema: Ramljak, 2008:30).

Nastavno na financijsku analizu provedenu u prethodnom poglavlju nad poduzećima Radnik d.d., GIP Pionir d.o.o., ING-GRAD d.o.o., GP KRK d.d., KAMGRAD d.o.o. i Bilješke uz financijske izvještaje dostupne u korištenim revizorskim izvještajima za promatrana razdoblja, razvidno je da su navedeni međunarodni računovodstveni standardi i međunarodni standardi financijskog izvještavanja korišteni kod sastavljanja financijskih izvještaja.

Neki najznačajniji MSFI-jevi i MRS-ovi iz Bilješki izvještaja prikazani su kako slijedi:

- RADNIK d.d.
 - MRS 16 – Izmjenom se zabranjuje smanjenje troškova nabave za ostvarene primitke prodanih učinaka proizvedenih pri dovođenju postrojenju i opreme u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Umjesto dosadašnje prakse, subjekt će priznati i prihode i rashode ostvarenih probnim radom kroz račun dobiti i gubitka. (FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2022: 12)
- GIP PIONIR d.o.o.
 - Pri početnom priznavanju Društvo mjeri potraživanja od kupaca koja nemaju značajniju financijsku komponentu (u skladu s MSFI 15) po njihovoj transakcijskoj cijeni (FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020: 22)
- ING-GRAD d.o.o.
 - MSFI 16 – prema kojima najmovi za koje se pretpostavlja da će gotovo svi rizici biti preneseni na poduzeće, klasificiraju se kao financijski najmovi, dok su poslovni najmovi, oni kod kojih poduzeće nije snosilo bitan udio rizika i koristi. (FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020: 23)
- KAMGRAD d.o.o.
 - U skladu s MRS 16 procjenjuje se ispravnost imovine, odnosno mogu li se tehnička i fizička sredstva koristiti u proizvodnji, za iznajmljivanje trećima ili u administrativne svrhe (FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020: 23)
- GP KRK d.d.
 - Glavni prihod koji poduzeće generira od ugovora o izgradnji proizlazi iz rekonstrukcija i izgradnja cesta i ostalih objekata niskogradnje i projekata visokogradnje koji se temelje prema osnovnim načelima MSFI-ja 15 (FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, 2020: 23)

S obzirom na to da navedeni standardi pružaju smjernice i propise za transparentno i dosljedno financijsko izvještavanje, njihovo pravilno pridržavanje ključno je za povjerenje dioničara, investitora i drugih dionika. Također, točno primjenjivanje ovih standarda pomaže u sprječavanju netočnih ili preuranjenih prikaza financijske pozicije i rezultata poslovanja, što je od vitalnog značaja za održivost poduzeća i njegovu sposobnost za dobivanje financiranja ili sklapanje ugovora. Stoga je nužno da poduzeća u građevinskoj industriji pažljivo prate i primjenjuju ove standarde kako bi osigurala transparentno i odgovorno poslovanje.

4. ANALIZA FINANCIJSKE SIGURNOSTI ODABRANIH PODUZEĆA GRAĐEVINSKE INDUSTRIJE

U četvrtom poglavlju ovaj diplomski rad fokusira se na analizu financijske sigurnosti odabranih poduzeća u građevinskoj industriji. Počinje istraživanjem instrumenata i postupaka koji se koriste za ocjenu poslovanja poduzeća, pružajući uvid u metodologije i alate koji se primjenjuju u procjeni financijske stabilnosti. Zatim se identificiraju ključni financijski pokazatelji sigurnosti koji su pod utjecajem računovodstvenih standarda, posebno onih koji se odnose na postrojenja i opremu, zalihe i prihode. Nakon toga, provodi se detaljna ocjena financijske sigurnosti odabranih poduzeća na temelju prikupljenih financijskih pokazatelja. Kroz analizu poslovanja poduzeća, stvara se cjelovita slika o njihovoj financijskoj stabilnosti i perspektivama za budući razvoj. Ovo poglavlje pruža dublji uvid u financijsko upravljanje u građevinskoj industriji i njegovu povezanost s računovodstvenim praksama i poslovnom sigurnošću poduzeća.

4.1. Instrumenti i postupci za ocjenu poslovanja poduzeća

Kako bi se poslovanje poduzeća ocijenilo i kako bi bilo usporedivo sa ostalim poduzećima poslovna analiza i izračun ključnih pokazatelja poslovanja je neizbježno za procjenu uspješnosti i učinkovitosti poslovanja. Uz navedeno, pružajući uvid u postignute rezultate u odnosu na zadane ciljeve, analiza poslovanja poduzeća identificira uspješne segmente poslovanja, ali isto tako otkriva i uzroke neuspjeha. Kroz analizu se istražuju odstupanja ostvarenih rezultata od planiranih te se utvrđuju razlozi takvih odstupanja. Ključni elementi uspješne analize uključuju definiranje predmeta analize, primjenu odgovarajućih postupaka i metoda, sintezu rezultata te iznošenje stručnog mišljenja i interpretacije rezultata. Financijske analize posebno su relevantne jer pružaju informacije o financijskom stanju, likvidnosti, zaduženosti i uspješnosti poslovanja, što služi kao osnova za donošenje ključnih odluka za buduće poslovanje. Financijsko stanje odražava kumulativne rezultate investicijskih i financijskih odluka, dok uspješnost poslovanja mjerimo neto učinkom u određenom razdoblju (Žager, Mamić Sačer, Sever Mališ, Ježovita i Žager, 2017: 284-323).

Analiza financijskih izvještaja i pokazatelja poslovanja poduzeća stvara informacijsku podlogu za potrebe upravljanja tj. odlučivanja i planiranja. Zadatak analize jest da prepozna dobre osobine

poduzeća da bi se te prednosti mogle iskoristiti ali i da prepozna slabosti poduzeća kako bi se mogla poduzeti neka korektivna radnja (Tintor, 2020: 84-103).

U procesu analize financijskih izvještaja moguće je koristiti se čitavim nizom postupaka. U kontekstu uspoređivanja mogu se razmatrati komparativni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize. Horizontalna analiza provodi se u slučaju kada se želi uočiti tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja no na temelju nje ne može se zaključiti kakva je uspješnost i sigurnost poslovanja promatranog poduzeća nego ona otkriva trendove rasta ili pada ključnih stavki. Za ocjenu uspješnosti i sigurnosti poslovanja se trebaju koristiti strukturni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize.

Vertikalna analiza poznata kao analiza omjera ili strukturalna analiza, fokusira se na udio pojedinih stavki u ukupnoj strukturi financijskog izvještaja. Kroz usporedbu postotaka svake stavke u odnosu na ukupne financijske rezultate, vertikalna analiza ističe relativni značaj svake stavke. Na primjer, analiza bilance putem vertikalne analize omogućuje procjenu udjela sredstava, obveza i kapitala u ukupnoj aktivni ili pasivi te ističe strukturu financijskog položaja poduzeća (Tintor, 2020: 84-103).

Iako ove dvije vrste analize zajedno pružaju sveobuhvatan uvid u financijske izvještaje, omogućujući menadžmentu i investitorima bolje razumijevanje promjena u financijskom položaju poduzeća, identifikaciju ključnih trendova i donošenje informiranih poslovnih odluka kao najznačajnije pokazatelje analize financijskih izvještaja obično se navode pojedinačni pokazatelji, skupine pokazatelja, sustavima pokazatelja i zbrojnim ili sintetičkim pokazateljima (Žager, Tušek, Mamić Sačer, Sever Mališ i Žager, 2016: 50-53).

Po samoj definiciji pokazatelj je broj u kojemu se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom. Takve financijske pokazatelje dijelimo na dvije skupine. Jedna skupina obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća ali unutar određenog vremenskog razmaka i najčešće koristi podatke iz računa dobiti i gubitka. Druga se skupina temelji na točno određen trenutak koji se podudara onda sa trenutkom sastavljanja bilance i pokazuje se financijski položaj poduzeća u točno određenom trenutku.

„Pokazatelji se najčešće promatraju kao nositelji informacija koje su potrebne za upravljanje poslovanjem i razvojem poduzeća“ (Žager, Tušek, Mamić Sačer, Sever Mališ i Žager, 2016: 43)

Ovisno o tome koji se zaključci i odluke žele donijeti, naglašava se važnost pojedinih vrsta pokazatelja. U skladu s tim zahtjevima pojedinačni financijski pokazatelji mogu se klasificirati u sljedeće skupine (Žager, Mamić Sačer, Sever Mališ, Ježovita i Žager, 2017: 44):

1. Pokazatelji likvidnosti koji daju informaciju o sposobnosti poduzeća da podmiruje svoje kratkoročne obveze po njihovom dospijeću
2. Pokazatelji zaduženosti koji mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava
3. Pokazatelji aktivnosti koji ukazuju na mjeru efikasnosti poduzeća da upotrebljava svoje raspoložive resurse (imovinu)
4. Pokazatelji ekonomičnosti koji mjere omjer prihoda i rashoda odnosno prikazuju koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda
5. Pokazatelji profitabilnosti koji profitabilnost pokazuju kao mjeru povrata uloženog kapitala što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću.
6. Pokazatelji investiranja koji mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Uz sve navedeno, dobro upravljanje podrazumijeva da su u poslovanju zadovoljena dva kriterija: kriterij sigurnosti (likvidnost, stabilnost i zaduženost) i kriterij uspješnosti, tj. efikasnosti (profitabilnost, tj. rentabilnost). Stoga pokazateljima sigurnosti poslovanja mogu se smatrati pokazatelji likvidnosti i zaduženosti dok su pokazatelji uspješnosti (efikasnosti) poslovanja pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja (Prilagođeno prema: Ježovita i Žager, 2014: 113-117).

U ovom radu, fokus je na pokazateljima sigurnosti, stoga će se u nastavku ukratko objasniti.

Pokazatelji likvidnosti se odnose na pokazatelje kojima se mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze a u te pokazatelje spadaju koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. U tablici 8 u nastavku mogu se pronaći parametri koji su potrebni da se navedeni koeficijenti izračunaju.

Tablica 8: Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti</i>	<i>novac</i>	<i>kratkoročne obveze</i>
<i>Koeficijent ubrzane likvidnosti</i>	<i>Novac+kratkotrajna potraživanja</i>	<i>kratkoročne obveze</i>
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti</i>	<i>kratkotrajna imovina</i>	<i>kratkoročne obveze</i>
<i>Koeficijent financijske stabilnosti</i>	<i>dugotrajna imovina</i>	<i>kapital i rezerve + dugoročne obveze</i>

Izvor: Žager, Mamić Sačer, Sever Mališ, Ježovita i Žager, 2017: 46

Tablica 8 prikazuje različite financijske pokazatelje koji se koriste za analizu likvidnosti i financijske stabilnosti poduzeća, pri čemu svaki od ovih pokazatelja daje uvid u specifične aspekte financijskog zdravlja poduzeća. Koeficijent trenutne likvidnosti izražava omjer između novca i kratkoročnih obveza, mjereći sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze koristeći isključivo dostupna novčana sredstva. Koeficijent ubrzane likvidnosti izračunava se kao omjer novca i kratkotrajnih potraživanja prema kratkoročnim obvezama, pružajući strožu mjeru likvidnosti jer uzima u obzir samo najlikvidniju imovinu, isključujući zalihe, čime se dobiva preciznija slika o mogućnosti poduzeća da podmiri kratkoročne obveze u kratkom roku. Koeficijent tekuće likvidnosti prikazuje omjer između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza, nudeći širi pregled likvidnosti poduzeća, uključujući sve oblike kratkotrajne imovine poput novca, potraživanja i zaliha, te omogućujući procjenu ukupne sposobnosti poduzeća da podmiri kratkoročne obveze korištenjem svih raspoloživih resursa. Nužan je uvjet da koeficijent tekuće likvidnosti bude barem veći od 1, a poželjno je da bude veći od 1. (prilagođeno prema: Bešvir, 2008: 25-50).

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Kako poduzeća dio svoje kratkotrajne imovine mora financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora tj. iz radnog kapitala, ovaj koeficijent mora biti manji od 1 kako bi bio prihvatljiv. Što je vrijednost ovog pokazatelja manja, to je likvidnost poduzeća i financijska stabilnost veća. Ako koeficijent financijske stabilnosti ima vrijednost višu od 1 postoji naznaka da poduzeće nema radnog kapitala odnosno dogodio se „deficit radnog kapitala“. Zaključno se može reći da koeficijent financijske stabilnosti prikazuje koliko se dugoročnih izvora koristi za financiranje dugotrajne imovine. Financijska stabilnost poduzeća uvjetovana je adekvatnom strukturom imovine i izvora imovine te je u tom smislu istaknuta potreba usklađivanja vijeka trajanja imovine s rokom plaćanja obveza što je već definirano „zlatnim pravilima financiranja“ (prilagođeno prema: Žager, Mamić Sačer, Sever Mališ, Ježovita i Žager, 2017: 48).

Također, i pokazatelji zaduženosti ocjenjuju sigurnost poslovanja nekog poduzeća. U tablici 9 mogu se pronaći svi pokazatelji zaduženosti koje je moguće izračunati te prema kojima je moguće ocijeniti sigurnost poduzeća.

Tablica 9: Pokazatelji zaduženosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
<i>Koeficijent zaduženosti</i>	<i>ukupne obveze</i>	<i>ukupna imovina</i>
<i>Koeficijent vlastitog financiranja</i>	<i>kapital i rezerve</i>	<i>ukupna imovina</i>
<i>Koeficijent financiranja</i>	<i>ukupne obveze</i>	<i>kapital i rezerve</i>
<i>Pokriće troškova kamata</i>	<i>zarade prije kamata i poreza</i>	<i>rashodi od kamata</i>
<i>Faktor zaduženosti</i>	<i>ukupne obveze</i>	<i>zadržana dobit + troškovi amortizacije</i>
<i>Stupanj pokrića I</i>	<i>kapital i rezerve</i>	<i>dugotrajna imovina</i>
<i>Stupanja pokrića II</i>	<i>kapital i rezerve + dugoročne obveze</i>	<i>dugotrajna imovina</i>

Izvor: Žager, Mamić Sačer, Sever Mališ, Ježovita i Žager, 2017: 49

Kao što je naglašeno, tablica 9 prikazuje različite financijske pokazatelje koji se koriste za analizu zaduženosti i financijske strukture poduzeća, pri čemu svaki pokazatelj daje uvid u specifične aspekte financijskog zdravlja poduzeća. Koeficijent zaduženosti mjeri omjer između ukupnih obveza i ukupne imovine, ocjenjujući koliki dio imovine je financiran iz obveza. Koeficijent vlastitog financiranja izražava omjer kapitala i rezervi prema ukupnoj imovini, što pokazuje koliko je poduzeće financirano vlastitim sredstvima. Koeficijent financiranja uspoređuje ukupne obveze s kapitalom i rezervama, pružajući uvid u strukturu financiranja poduzeća i koliki dio financiranja dolazi iz dugova u odnosu na vlastiti kapital. Pokriće troškova kamata izračunava se kao omjer zarade prije kamata i poreza prema rashodima od kamata, ukazujući na sposobnost poduzeća da pokrije svoje kamatne troškove iz operativne zarade. Faktor zaduženosti mjeri omjer ukupnih obveza prema zadržanoj dobiti i troškovima amortizacije, ocjenjujući koliko je zaduženost pokrivena internim izvorima financiranja. Stupanj pokrića I izražava omjer kapitala i rezervi prema dugotrajnoj imovini, pokazujući koliko je dugotrajna imovina financirana vlastitim kapitalom. Stupanj pokrića II, koji uključuje kapital, rezerve i dugoročne obveze u odnosu na dugotrajnu imovinu, pruža širu sliku financijske stabilnosti i sposobnosti poduzeća da financira svoju dugotrajnu imovinu iz dugoročnih izvora kapitala (Prilagođeno prema: Ježovita i Žager, 2014: 215-217).

4.2. Identificiranje financijskih pokazatelja sigurnosti na koje utječu računovodstveni standardi o postrojenju i opremi, zaliham a i prihodima

Financijski pokazatelji likvidnosti na koje utječu računovodstveni standardi o postrojenju i opremi, zaliham a obuhvaćaju koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti i koeficijent tekuće likvidnosti. Koeficijent trenutne likvidnosti i koeficijent ubrzane likvidnosti ovise o točnosti priznavanja i vrednovanja kratkotrajne imovine, poput zaliha i potraživanja. Računovodstveni standardi za zalihe (MRS 2) i priznavanje prihoda (MSFI 15) izravno utječu na ove pokazatelje jer pravilno vrednovanje zaliha i potraživanja utječe na točnost izračuna likvidnosti. Koeficijent tekuće likvidnosti (kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze) uključuje sve oblike kratkotrajne imovine, pa tako vrednovanje zaliha prema MRS 2 i priznavanje prihoda prema MSFI 15 imaju značajan utjecaj na ovaj pokazatelj. Promjene u procjeni vrijednosti kratkotrajne imovine direktno mijenjaju iznos ukupne kratkotrajne imovine, što utječe na sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze korištenjem svih raspoloživih kratkotrajnih resursa (prilagođeno prema: Sačer i Posavec, 2012: 136-142).

Financijski pokazatelji sigurnosti na koje računovodstveni standardi o postrojenju i opremi, zaliham a i prihodima najviše utječu uključuju koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, stupanj pokrića I i stupanj pokrića II. Koeficijent zaduženosti (ukupne obveze / ukupna imovina) izravno ovisi o načinu vrednovanja i amortizacije postrojenja i opreme prema računovodstvenim standardima kao što je MRS 16, budući da promjene u procjeni ove imovine utječu na ukupnu imovinu. Slično, standardi za vrednovanje zaliha (MRS 2) utječu na ukupnu imovinu, a time i na koeficijent zaduženosti. Koeficijent vlastitog financiranja (kapital i rezerve / ukupna imovina) također je pod utjecajem vrednovanja imovine jer promjene u ukupnoj imovini mijenjaju omjer vlastitog kapitala prema ukupnoj imovini. Stupanj pokrića I (kapital i rezerve / dugotrajna imovina) i stupanj pokrića II (kapital i rezerve + dugoročne obveze / dugotrajna imovina) ovise o procjeni dugotrajne imovine, koja uključuje postrojenja i opremu, čime računovodstveni standardi igraju ključnu ulogu u određivanju ovih pokazatelja. Također, standardi za priznavanje prihoda (MSFI 15) mogu utjecati na zadržanu dobit, što posljedično utječe na faktor zaduženosti, te na sposobnost poduzeća da pokriva svoje obveze (prilagođeno prema: Sačer i Posavec, 2012: 143-155)

4.3. Ocjena financijske sigurnosti odabranih poduzeća na temelju financijskih pokazatelja

U nastavku ovog poglavlja prikazat će se financijski pokazatelji sigurnosti poslovanja za izabrana poduzeća građevinske industrije tijekom protekle tri godine (2020., 2021. i 2022.). Analizirat će se financijski pokazatelji kako bi se ocijenila sigurnost poslovanja tih poduzeća te opisalo kako svako od njih posluje s obzirom na pokazatelje likvidnosti, financijske stabilnosti i zaduženosti. Na temelju tih izračuna, utvrdit će se koja poduzeća imaju najbolje rezultate prema navedenim pokazateljima. Pokazatelji su izračunati prema prethodno navedenim formulama i odnosima pozicija bilance.

U tablici 10 u nastavku prikazani su izračunati pokazatelji likvidnosti, financijske stabilnosti i zaduženosti poduzeća Radnik d.d. u proteklom razdoblju od 2020. godine do 2022. godine.

Tablica 10: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Radnik d.d.

RADNIK d.d.			
Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,65	0,93	0,54
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,55	3,39	2,17
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,76	3,97	2,55
Koeficijent financijske stabilnosti	0,47	0,51	0,49
Pokazatelji zaduženosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent zaduženosti	0,23	0,14	0,25
Koeficijent vlastitog financiranja	0,77	0,86	0,75
Koeficijent financiranja	0,30	0,16	0,33
Faktor zaduženosti (broj godina)	1,07	0,62	1,40
Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima	2,15	1,96	2,04
Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima	2,15	1,96	2,04

Izvor: Izrada autora prema podacima Financijska agencija - FINA (2023.)

Na temelju izračunatih pokazatelja, može se zaključiti da poduzeće RADNIK d.d. pokazuje različite aspekte sigurnosti poslovanja u razdoblju od 2020. do 2022. godine. Iako, koeficijenti likvidnosti pokazuju značajne varijacije, s koeficijentom trenutne likvidnosti koji je pao s 0,93 u 2021. na 0,54 u 2022., što sugerira smanjenu sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze samo s novčanim sredstvima, koeficijenti ubrzane i tekuće likvidnosti pokazuju relativno stabilnu i povoljnu situaciju, unatoč padu u 2022., što ukazuje na dobru pokrivenost kratkoročnih obveza kratkotrajnom imovinom. Koeficijent financijske stabilnosti ostao je stabilan kroz promatrani period i iznosi oko 0,5, po čemu se može zaključiti da poduzeće ima uravnoteženu strukturu financiranja imovine između vlastitog kapitala i dugoročnih obveza.

Pokazatelji zaduženosti pokazuju da se koeficijent zaduženosti blago povećao na 0,25 u 2022. godini, dok je koeficijent vlastitog financiranja ostao visok, što ukazuje na snažnu bazu vlastitog kapitala. Koeficijent financiranja varirao je tijekom razdoblja, ali je ostao na razinama koje pokazuju uravnoteženu strukturu između obveza i kapitala. Faktor zaduženosti, koji ukazuje na broj godina potrebnih za otplatu dugova iz zadržane dobiti i amortizacije, pokazuje povećanje u 2022. godini, što može ukazivati na povećane financijske izazove. Stupnjevi pokrića dugotrajne imovine vlastitim i dugoročnim izvorima pokazali su stabilnost, što ukazuje na adekvatno financiranje dugotrajne imovine iz stabilnih izvora. Kada se sve uzme u obzir, poduzeće RADNIK d.d. pokazuje solidne financijske performanse i sigurnost poslovanja, iako neki pokazatelji sugeriraju potrebu za pažljivim upravljanjem likvidnošću i dugom u narednim godinama.

U tablici 11 u nastavku prikazani su izračunati pokazatelji likvidnosti, financijske stabilnosti i zaduženosti poduzeća GIP Pionir d.o.o. u proteklom razdoblju od 2020. godine do 2022. godine.

Tablica 11: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća GIP PIONIR d.o.o.

GIP PIONIR d.o.o.			
Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent trenutne likvidnosti	1,02	0,52	1,62
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,73	2,74	3,88
Koeficijent tekuće likvidnosti	7,25	8,19	9,79
Koeficijent financijske stabilnosti	0,07	0,08	0,07
Pokazatelji zaduženosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent zaduženosti	0,15	0,13	0,12
Koeficijent vlastitog financiranja	0,85	0,87	0,88
Koeficijent financiranja	0,20	0,19	0,18
Faktor zaduženosti (broj godina)	0,46	0,41	0,34
Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima	14,07	11,81	14,08
Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima	14,47	12,16	14,53

Izvor: Izrada autora prema podacima Financijska agencija - FINA (2023.)

Analiza financijskih pokazatelja za GIP PIONIR d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022. godine otkriva stabilne i pozitivne aspekte sigurnosti poslovanja. Koeficijent trenutne likvidnosti varirao je tijekom promatranog razdoblja, dosegnuvši najvišu vrijednost od 1,62 u 2022. godini, što ukazuje na poboljšanu sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze korištenjem novčanih sredstava. Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje konstantno povećanje, što sugerira visoku likvidnost poduzeća i dobru sposobnost podmirivanja kratkoročnih obveza bez potrebe za prodajom zaliha. Koeficijent tekuće likvidnosti također je pokazao kontinuirano povećanje,

dosegnuvši 9,79 u 2022. godini, što je znak izuzetne sposobnosti poduzeća da podmiri sve kratkoročne obveze iz ukupne kratkotrajne imovine.

S druge strane, koeficijent financijske stabilnosti ostao je relativno nizak tijekom cijelog razdoblja, što ukazuje na značajnu ovisnost o kratkoročnim obvezama u strukturi financiranja. Pokazatelji zaduženosti otkrivaju povoljne uvjete, s koeficijentom zaduženosti koji se smanjivao svake godine, dosegnuvši 0,12 u 2022. godini, što upućuje na smanjenje ukupnih obveza u odnosu na imovinu. Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje na blago povećanje, što ukazuje na solidnu bazu vlastitog kapitala.

Koeficijent financiranja ostao je stabilan i nizak, što sugerira uravnoteženu strukturu između obveza i kapitala. Faktor zaduženosti smanjivao se tijekom promatranog razdoblja, što ukazuje na smanjeno vrijeme potrebno za otplatu dugova iz zadržane dobiti i amortizacije. Stupnjevi pokrića dugotrajne imovine vlastitim i dugoročnim izvorima ostali su izuzetno visoki, što pokazuje da poduzeće ima više nego dovoljno vlastitih i dugoročnih izvora za financiranje svoje dugotrajne imovine. Sveukupno, GIP PIONIR d.o.o. pokazuje visoku likvidnost i smanjenje zaduženosti, što doprinosi ukupnoj sigurnosti poslovanja.

U tablici 12 u nastavku prikazani su izračunati pokazatelji likvidnosti, financijske stabilnosti i zaduženosti poduzeća ING-GRAD d.o.o. u proteklom razdoblju od 2020. godine do 2022. godine.

Tablica 12: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća ING-GRAD d.o.o.

ING-GRAD d.o.o.			
Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,96	0,56	0,94
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,47	2,09	2,22
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,54	2,14	2,41
Koeficijent financijske stabilnosti	0,18	0,19	0,18
Pokazatelji zaduženosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent zaduženosti	0,38	0,43	0,40
Koeficijent vlastitog financiranja	0,62	0,57	0,60
Koeficijent financiranja	0,75	0,90	0,76
Faktor zaduženosti (broj godina)	1,93	1,74	1,29
Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima	5,40	5,22	5,12
Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima	5,70	5,46	5,48

Izvor: Izrada autora prema podacima Financijska agencija - FINA (2023.)

Analiza financijskih pokazatelja za ING-GRAD d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022. godine otkriva dinamične aspekte poslovanja. Iako je koeficijent trenutne likvidnosti varirao tijekom

razdoblja, dosegnuvši najvišu vrijednost od 0,96 u 2020. godini, primjetan je općeniti trend opadanja, što sugerira potrebu za pažljivim upravljanjem likvidnošću. Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje sličan trend smanjivanja, dok se koeficijent tekuće likvidnosti održava relativno stabilnim.

Kada je riječ o financijskoj stabilnosti, poduzeće pokazuje dosljednost tijekom sve tri godine promatranog razdoblja. Pokazatelji zaduženosti također pokazuju blage fluktuacije, s koeficijentom zaduženosti koji se blago smanjio u 2022. godini. Koeficijent vlastitog financiranja varirao je, ali ostaje na stabilnoj razini, što sugerira i stabilnu bazu vlastitog kapitala.

Koeficijent financiranja pokazuje nešto veće varijacije, no ostaje unutar prihvatljivih granica, sugerirajući uravnoteženost između obveza i vlastitog kapitala. Faktor zaduženosti pokazuje smanjenje tijekom promatranog razdoblja, što ukazuje na skraćenje vremena potrebnog za otplatu dugova iz zadržane dobiti i amortizacije.

Stupnjevi pokrića dugotrajne imovine vlastitim i dugoročnim izvorima variraju, ali ostaju na relativno visokim razinama, što ukazuje na zadovoljavajuću sposobnost poduzeća da financira svoju dugotrajnu imovinu. Sveukupno, iako su vidljive fluktuacije, ING-GRAD d.o.o. pokazuje stabilnost i zadovoljavajuću financijsku sigurnost u promatranom razdoblju.

U tablici 13 prikazani su izračunati pokazatelji likvidnosti, financijske stabilnosti i zaduženosti poduzeća GP KRK d.d. u proteklom razdoblju od 2020. godine do 2022. godine.

Tablica 13: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća GP KRK d.d.

GP KRK d. d. Poslovni pokazatelji			
Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,08	0,09	0,06
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,02	0,99	0,81
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,13	1,16	1,19
Koeficijent financijske stabilnosti	0,82	0,76	0,74
Pokazatelji zaduženosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent zaduženosti	0,71	0,66	0,65
Koeficijent vlastitog financiranja	0,29	0,34	0,35
Koeficijent financiranja	2,45	1,93	1,84
Faktor zaduženosti (broj godina)	6,43	4,46	3,70
Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima	0,86	1,09	1,11
Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima	1,22	1,31	1,35

Izvor: Izrada autora prema podacima Financijska agencija - FINA (2023.)

Analiza financijskih pokazatelja za GP KRK d.d. pruža uvid u dinamiku poslovanja tijekom promatranog razdoblja. Koeficijent trenutne likvidnosti postupno se smanjivao svake godine, dostigavši najnižu vrijednost od 0,06 u 2022. godini, što sugerira izazove u kratkoročnom upravljanju likvidnošću. S druge strane, koeficijent ubrzane likvidnosti i dalje pokazuje nešto stabilniji trend, unatoč smanjenju u 2022. godini. Koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje blage fluktuacije, s tendencijom rasta u posljednjoj godini promatranog razdoblja.

Kada je riječ o financijskoj stabilnosti, poduzeće pokazuje konzistentan trend smanjenja, s koeficijentom koji se kontinuirano smanjivao tijekom cijelog razdoblja. Pokazatelji zaduženosti također pokazuju smanjenje, s koeficijentom zaduženosti koji se smanjivao svake godine, što ukazuje na smanjenje ukupnih obveza u odnosu na imovinu. Koeficijent vlastitog financiranja blago raste, sugerirajući povećanu ulogu vlastitog kapitala u strukturi financiranja.

Koeficijent financiranja pokazuje blage varijacije, no ostaje na razinama koje ukazuju na adekvatnu ravnotežu između obveza i kapitala. Faktor zaduženosti smanjivao se tijekom promatranog razdoblja, što sugerira smanjenje vremena potrebnog za otplatu dugova iz zadržane dobiti i amortizacije. Stupnjevi pokrića dugotrajne imovine vlastitim i dugoročnim izvorima pokazuju blaga povećanja, što ukazuje na povećanu sposobnost poduzeća da financira svoju dugotrajnu imovinu iz stabilnih izvora. Sveukupno, GP KRK d.d. pokazuje određenu dinamiku u poslovanju, s naglaskom na stabilizaciju financijske strukture i povećanje vlastitih izvora financiranja.

U tablici 14 u nastavku prikazani su izračunati pokazatelji likvidnosti, financijske stabilnosti i zaduženosti poduzeća KAMGRAD d.o.o. u proteklom razdoblju od 2020. godine do 2022. godine.

Tablica 14: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća KAMGRAD d.o.o.

KAMGRAD d.o.o. Poslovni pokazatelji			
Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,66	0,41	0,43
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,62	1,06	1,20
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,92	1,35	1,77
Koeficijent financijske stabilnosti	0,30	0,46	0,54
Pokazatelji zaduženosti	2020.	2021.	2022.
Koeficijent zaduženosti	0,46	0,65	0,48
Koeficijent vlastitog financiranja	0,54	0,35	0,52
Koeficijent financiranja	1,05	2,14	1,55
Faktor zaduženosti (broj godina)	1,71	14,66	2,60
Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima	3,28	2,11	1,79
Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima	3,39	2,19	1,85

Izvor: Izrada autora prema podacima Financijska agencija - FINA (2023.)

Proučavajući financijske pokazatelje za KAMGRAD d.o.o. tijekom razdoblja od 2020. do 2022. godine, primjećuje se raznolikost u poslovnoj dinamici. Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje neujednačen trend, sa smanjenjem vrijednosti u 2021. godini, ali blagim oporavkom u 2022. godini, što ukazuje na izazove u kratkoročnom upravljanju likvidnošću. Koeficijent ubrzane likvidnosti također pokazuje oscilacije, no ostaje na razini koja sugerira relativno stabilnu likvidnost poduzeća, bez većih fluktuacija.

Kada je u pitanju financijska stabilnost, bilježi se postupno povećanje koeficijenta tijekom promatranog razdoblja. Iako su pokazatelji zaduženosti varirali, uočava se smanjenje u 2022. godini, što sugerira smanjenje ukupnih obveza u odnosu na imovinu. Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje blagi porast u 2022. godini, što ukazuje na jačanje vlastitih izvora financiranja.

Koeficijent financiranja bilježi značajne fluktuacije, s naglim porastom u 2021. godini, ali i smanjenjem u 2022. godini. Faktor zaduženosti, iako je doživio izraženu fluktuaciju, pokazuje opadanje u 2022. godini, što ukazuje na smanjenje vremena potrebnog za otplatu dugova iz zadržane dobiti i amortizacije.

Stupnjevi pokrića dugotrajne imovine vlastitim i dugoročnim izvorima pokazuju varijacije, no općenito pokazuju tendenciju smanjenja u promatranom razdoblju. Sveukupno, KAMGRAD d.o.o. pokazuje raznolike financijske trendove tijekom promatranog razdoblja, s naglaskom na stabilizaciju financijske strukture i jačanje vlastitih izvora financiranja.

4.4. Ocjena poslovanja poduzeća

Analizom financijskih pokazatelja pet građevinskih poduzeća - RADNIK d.d., GIPPIONIR d.o.o., ING-GRAD d.o.o., GP KRK d.d. i KAMGRAD d.o.o. - moguće je izvući zaključke o njihovoj financijskoj sigurnosti tijekom promatranog razdoblja.

RADNIK d.d. pokazuje stabilnost u pogledu likvidnosti, s rastućim koeficijentima likvidnosti tijekom promatranog razdoblja, što ukazuje na poboljšanje u sposobnosti poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Koeficijenti financijske stabilnosti pokazuju niske vrijednosti, što ukazuje da je likvidnost i financijska stabilnost zadovoljavajuća. Može se reći kako poduzeće ima adekvatnu strukturu imovine i omjer s izvorima imovine. Niska zaduženost pruža određenu financijsku sigurnost.

GIP PIONIR d.o.o. ističe se visokim koeficijentima likvidnosti, što ukazuje na snažnu sposobnost poduzeća da podmiri svoje obveze. Koeficijent financijske stabilnosti je nešto niži u odnosu na pokazatelja likvidnosti, ali ostaje na prihvatljivoj razini. Niska zaduženost i visoki stupnjevi pokrića dodatno pridonose financijskoj sigurnosti.

ING-GRAD d.o.o. pokazuje dinamičnu sliku likvidnosti, s fluktuacijama u koeficijentima tijekom promatranog razdoblja. Financijska stabilnost je relativno stabilna, ali koeficijenti zaduženosti pokazuju blago povećanje, što može ukazivati na veći rizik. Ipak, visoki stupnjevi pokrića pružaju određenu sigurnost.

GP KRK d.d. pokazuje izazove u likvidnosti, s opadajućim koeficijentima likvidnosti tijekom promatranog razdoblja. Financijska stabilnost je u porastu, ali i dalje na nižoj razini. Pokazatelji zaduženosti variraju, ali relativno visoki stupnjevi pokrića pružaju određenu stabilnost.

KAMGRAD d.o.o. pokazuje neujednačene rezultate u likvidnosti i financijskoj stabilnosti, s varijacijama u koeficijentima tijekom promatranog razdoblja. Međutim, niska zaduženost i relativno visoki stupnjevi pokrića pružaju određenu sigurnost.

Uspoređujući ova poduzeća, GIP PIONIR d.o.o. se ističe kao poduzeće s najstabilnijom financijskom situacijom, dok GP KRK d.d. pokazuje izazove u likvidnosti. Međutim, svako poduzeće ima svoje specifične snage i izazove, a njihova financijska sigurnost ovisi o sposobnosti upravljanja rizicima i prilagodbi promjenama na tržištu.

5. ZAKLJUČAK

Zaključak ovog diplomskog rada pruža sveobuhvatan pregled razvoja, značaja i izazova građevinske industrije u Republici Hrvatskoj i šire, naglašavajući ključnu ulogu računovodstvene regulative i njezine implementacije u poslovanju građevinskih poduzeća. Računovodstvena regulativa u Republici Hrvatskoj, koja uključuje Zakon o računovodstvu, Hrvatske standarde financijskog izvještavanja (HSFI) i Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI), predstavlja temeljni okvir za vođenje računovodstvenih poslova u građevinskoj industriji, s posebnim naglaskom na transparentnost, točnost i pravodobnost financijskih izvještaja.

Analizom financijskih izvještaja pet odabranih građevinskih poduzeća – Radnik d.d., GIP Pionir d.o.o., ING-GRAD d.o.o., GP KRK d.d. i KAMGRAD d.o.o. – istaknuta je važnost pridržavanja računovodstvenih standarda, posebice MSFI 15 - Prihodi od ugovora s klijentima, koji regulira priznavanje prihoda u složenim građevinskim projektima. Pravilna primjena standarda poput MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 2 - Zalihe također se pokazala ključnom za osiguranje transparentnog izvještavanja, povećanje povjerenja dionika i sprječavanje potencijalnih netočnih prikaza financijskog stanja i rezultata poslovanja. To pridonosi dugoročnoj održivosti, uspješnosti i konkurentnosti građevinskih poduzeća na domaćem i međunarodnom tržištu.

Kroz temeljitu analizu financijskih pokazatelja i primjenu međunarodnih i nacionalnih računovodstvenih standarda, istraženo je poslovanje navedenih poduzeća tijekom trogodišnjeg razdoblja od 2020. do 2022. godine. Komparativnom metodom i deskriptivnom analizom procijenjena je njihova financijska sigurnost, stabilnost i likvidnost, pružajući uvide u razlike i sličnosti među poduzećima te ulogu računovodstvenih praksi u njihovom poslovanju. Na temelju dobivenih rezultata, identificirani su konkretni utjecaji računovodstvenih standarda na ključne poslovne pokazatelje, poput likvidnosti, profitabilnosti i solventnosti tih poduzeća.

Ovaj rad ne samo da omogućuje dublje razumijevanje ključnih računovodstvenih i financijskih aspekata poslovanja u građevinskoj industriji, već također služi kao korisna osnova za daljnja istraživanja u ovom sektoru. Rezultati istraživanja mogu biti primijenjeni u procesu donošenja poslovnih odluka, strateškog planiranja i unapređenja financijskog menadžmenta, čime doprinose jačanju ukupne konkurentnosti građevinskih poduzeća u dinamičnom poslovnom okruženju.

LITERATURA

1. Bešvir, B. (2008.), *Kako čitati i analizirati financijske izvještaje*, Zagreb: RRiF Plus.
2. Brekalo, F. (2007.), *Revizija financijskih izvještaja*, Zagreb: Zgombić&Partneri - nakladništvo i informatika.
3. Building Radar (b.d.), *Construction industry in Europe*, preuzeto 20. srpnja 2024. s <https://buildingradar.com/construction-blog/construction-industry-europe>
4. Buturac, G. (2020.), *Građevinarstvo i nekretnine, Sektorske analize*, 80(9), 1-27. <https://www.eizg.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/>
5. Cirkveni Filipović, T. (2023). 'Računovodstveno motrište poslovanja uslužnih graditelja', *Zbornik Računovodstvo i menadžment*, XXIV.(1), str. 181-194., preuzeto 20. srpnja 2024. s: <https://hrcak.srce.hr/309547>
6. Državni zavod za statistiku (2024.), *Statistička izvješća 1716/2023. Građevinarstvo u 2022.*, preuzeto 20. srpnja 2024. s: https://podaci.dzs.hr/media/zbfpu41n/si-1716_gra%c4%91evinarstvo-u-2022.pdf
7. Đukan, P. i Đukan, S. (2002.), *Gospodarsko stanje hrvatskog graditeljstva, Građevinar*, 54(03), 145-151. <https://hrcak.srce.hr/clanak/17440>
8. Europska komisija. (2023). *Uredba Komisije (EU) 2023/1803 od 13. kolovoza 2023. o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP)*. Službeni list Europske unije L 237/2023. <https://eur-lex.europa.eu>
9. FINA, F. a. (2020.), *Financijska agencija - FINA. Dohvaćeno iz RGFI - javna objava (baza podataka):* <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>
10. FINA, F. a. (2022.), *Financijska agencija - FINA. Dohvaćeno iz RGFI - javna objava (baza podataka):* <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>
11. FINA, F. a. (2023.), *Financijska agencija - FINA. Dohvaćeno iz RGFI - javna objava (baza podataka):* <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>
12. GIP Pionir d.o.o. (b.d.) *O nama*, preuzeto 26. srpnja 2024. s <https://pionir.hr/o-nama/>
13. GP KRK d.d. (b.d.) *O nama*, preuzeto 26. srpnja 2024. s <https://www.gp-krk.hr/hr/povijest.php>
14. Gulin, D. (ur.) (2008.), *Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

15. Hrvatska gospodarska komora (2016.), Građevinski sektor EU i Hrvatske - od recesije do oporavka, preuzeto 27. srpnja 2024. s <https://www.hgk.hr/documents/gradevinski-sektor-eu-i-hrvatske-od-recesije-do-oporavka>
16. Bakran, D., Gulin, D. i Miličić, I. (ur.) (2016.) *Međunarodni standardi financijskog izvještavanja; Hrvatski standardi financijskog izvještavanja*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovodstvenih i financijskih djelatnika
17. ING-GRAD d.o.o. (b.d.) O nama, preuzeto 27. srpnja 2024. s <https://www.ing-grad.hr/hr/o-nama>
18. Ježovita, A. i Žager, L. (2014.), Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, 12(1), 1-22. <https://hrcak.srce.hr/124753>
19. Kamgrad d.o.o. (b.d.) O nama, preuzeto 27. srpnja 2024. s <https://www.kamgrad.hr/hr/>
20. Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (b.d.), Provedbeni program Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine za razdoblje 2021. do 2024. godine., preuzeto 27. srpnja 2024. s: https://mpgi.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Strateski/Provedben.program.MPGI_18122020.pdf
21. Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, br. 109/07. (2008.)
22. Odluka o objavljivanju Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, br. 136. (2009.)
23. Osmanagić-Bedenik, N. (2010.), Analiza poslovanja na temelju godišnjih financijskih izvještaja, *Računovodstvo, revizija i financije*, 20(3), 59-61.
24. Radić, J. (2016.), *Uvod u graditeljstvo*, Zagreb: Školska knjiga.
25. Ramljak, B., (2008.), *Upotrebljivost bilješki uz financijske izvještaje*, Split, Savjetovanje Jesen-2008.
26. Radnik d.d. (b.d.) Povijest Radnik d.d., preuzeto 27. srpnja 2024. s <https://radnik.hr/povijest-radnik-d-d/>
27. Mamić Sačer, I., i Posavec, S. R. (2012.), Analiza problema praktične primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled*, 63(9-10), 541-560. <https://hrcak.srce.hr/89337>
28. Mamić Sačer, I., Sever, S., i Oluić, A. (2008). Analiza mogućnosti primjene MSFI-a za mala i srednja poduzeća, *Ekonomski pregled*, 59(3-4), 103-124. <https://hrcak.srce.hr/23064>

29. Tintor, Ž. (2020.), Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka, *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E : znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 10(1), 84-103. <https://hrcak.srce.hr/239703>
30. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., i Žager, L. (2017.), *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, Treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
31. Žager, K., Tušek, B., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., i Žager, L. (2016.), *Računovostvo I - Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
32. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ S., Brozović, M. i Žager, L. (2023.), *Analiza financijskih izvještaja: temeljna načela i postupci*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

POPIS GRAFOVA

Graf 1: Izvršeni građevinski radovi u Hrvatskoj 2018.-2022.	5

POPIS TABLICA

Tablica 1: Broj radnika, sati rada, vrijednost radova prema vrstama građevina od 2018. do 2022. godine.....	4
Tablica 2: Glavni sektorski pokazatelji	6
Tablica 3: Strukturna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće Radnik d.d.....	15
Tablica 4: Strukturna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće GIP Pionir d.o.o.....	18
Tablica 5: Strukturna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće ING-GRAD d.o.o.	21
Tablica 6: Strukturna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće GP KRK d.d.....	24
Tablica 7: Strukturna bilanca na dan 31.12.2020., 31.12.2021. i 31.12.2022. godine za poduzeće KAMGRAD d.o.o.....	27
Tablica 8: Pokazatelji likvidnosti.....	39
Tablica 9: Pokazatelji zaduženosti.....	40
Tablica 10: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Radnik d.d.	42
Tablica 11: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća GIP PIONIR d.o.o.	43
Tablica 12: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća ING-GRAD d.o.o.....	44
Tablica 13: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća GP KRK d.d.....	45
Tablica 14: Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća KAMGRAD d.o.o.	46

Marija Ančić

Službena : Odrina 16 A, 21230, Sinj, Hrvatska

E-adresa: marijaancic2510@gmail.com **Telefonski broj**: (+385) 098654348

Datum rođenja: 25. listopada 1999. **Državljanstvo**: hrvatsko

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

[2014 – 2018] **Srednjoškolsko obrazovanje**

Opća gimnazija Dinka Šimunovića

Adresa: Dinka Šimunovića 10, Sinj, Hrvatska |

[2018 – Trenutačno]

Student

Sveučilište u Zagrebu - Ekonomski fakultet

Adresa: Trg J. F. Kennedyja 6, Zagreb, Hrvatska |

RADNO ISKUSTVO

[2022 – Trenutačno]

Russell Bedford Croatia d.o.o.

Mjesto: Zagreb

JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik/jezici: hrvatski

Drugi jezici:

engleski

SLUŠANJE C1 ČITANJE C1 PISANJE C1

GOVORNA PRODUKCIJA C1 GOVORNA INTERAKCIJA C1

Razine: A1 i A2: temeljni korisnik; B1 i B2: samostalni korisnik; C1 i C2: iskusni korisnik

DIGITALNE VJEŠTINE

Moje digitalne vještine

Izvršno služenje MS Office paketom (Word, Excel, Power point) | Komunikacijski programi (Skype, Zoom, TeamViewer) | Aktivno i svakodnevno korištenje Interneta, računala i e-maila | Rad u računovodstvenom programu 4D Wand | Rad u računovodstvenom programu Diventa

POČASTI I NAGRADE

[23. prosinca 2021.]

Zahvalnica za sudjelovanje u koautorstvu knjige *Company Analysis and Risk Management Strategies in the Global Business Environment: A Case Study Collection*

Ustanova koja je dodijelila kvalifikaciju: Sveučilište u Zagrebu - Ekonomski fakultet

VOZAČKA DOZVOLA

Automobili: B